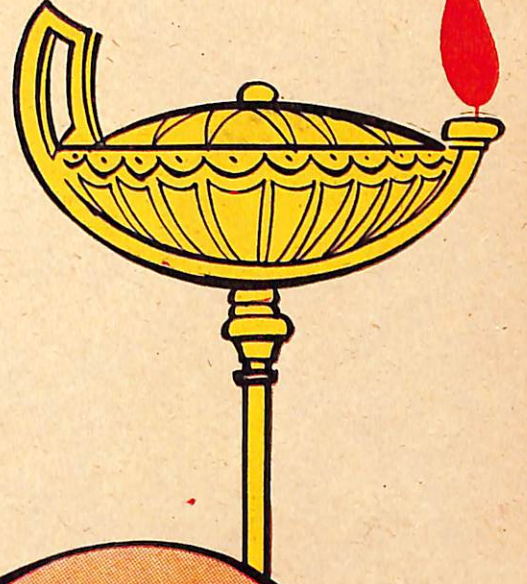

YAKHAKA

Tarih — Siz yapmaya utanmadınız, ben yazmaya utanıyorum !

Büyük Senesonu Çekilişinde
kazanmak için...
tasarruflarınızı
İş Bankasında
toplayınız!

1 TALİHLİYE
3 daireli

APARTMANIN
TAMAMI

1 TALİHLİYE
6 daireli

APARTMANIN
TAMAMI

26 TALİHLİYE
26

APARTMAN
DAİRESİ

4 ADET
100.000
LİRA

15 ADET
5.000
LİRA

4 ADET
50.000
LİRA

75 ADET
1.000
LİRA

650 ADET
500 LİRA

1750 ADET
100 LİRA

7000 ADET
50 LİRA

9526 TALİHLİYE
3 MİLYON

Çekiliş tarihi:
30 Aralık

her 200 liraya
1 kur'a numarası

TÜRKİYE BANKASI
paranızın... istikbalinizin emniyeti

FAAL d - 666

Akababa

siyasi
mizah
gazetesi

Menderes'in Karşısında!..

VİNE içimize şark doldu. Yine damarlarımızda şark doluyor. Yine tepeden turnağa şark olduk!

Şark, doğu değildir. Şark, yağlı bir dalkavuk suratında kuru bir sportmen eli şaklamışcasına, Ş nin bütün şakırtısıyla şark'tır.

İnsanoğlu başına şapka giymekle şarklılıktan kurtulmaz. Soldan sağa yazmakla batılı olmaz. Ha bir baloda dans etmişiz, ha bir tekkede zikretmişiz. Şarklının kafasındaki düşünce bile duygudur, hem de bir şarklı duygusu!

Menderes'in Yassıada fotoğrafları karşısında, kat kat yılların altına gömdüğümüz bu sünepe duygu bir daha ıslak kirpiklerini kıpırdaştırarak uyandı.

Baskılarını değil, en başta kendimi ayıplayarak, kendimi suçlayarak başlıyayım: Ben de onlardan biriyim!

Bakıyorum: Yüksek Adalet Divanı huzurunda oturan o değil, onun iskeleti: Bir ölünün burnu ancak bu kadar kısılır ve bu kadar uzar. Bir ölünün dudakları ancak bu kadar kansız, bu kadar belirsiz bir eski yıra çizgisi olur... Karşınızda oturan Menderes değil, esvaplarıdır. İçi bosalmış, vücutsuz esvapları!

Damarlarından bir sızı geçiyor, ağlamamı güc tutuyorum.

Yalnız ben mi böyleyim?.. Yazar, cizer, Yassıada'dan kim geldiye hepsi bu merhamet nöbetini geçirmiş: Aziz Nesin'den Yalçın Çetin'e kadar.

Dedim ya, şarklıyız. Kafa tasımızdaki bevin bile bir şarklı kalbi!

Ama sonra?.. Ama gözler çevreye alışınca, ama suçlar perde perde açıldıkça, içimizde de bir gizli safak ağarmağa, aklın ufuklarında da sabah olmaya başlıyor... Düşünüyorsunuz: Bu bevez mendilli tuhan ince el mivdi o kara ciibbelilere sallanan kaba vumruk?.. Bu etsiz ve kemiksiz adam, bu deri parçası mıydı Kızılay'da gençlerle yaka paça boğusan serdengeçti?.. Bu bes aydır konusamamaktan şikâyetçi dilsiz miydi dokuz subavı ölüm cenderesinde inleyen zebani?.. Bir parmak isareti bir mahalleli vok edivordu bu adamın!.. Bir mahalleli mi dedim?.. Yok canım, bir eli Selânik'te Atatürk'ün döğdüğü evi bombalarken öbür eli baştanbasa bütün İstanbul'u yakıyor, yıkıyor, yağma ediyordu!

Kimine Dahiliyeyi, kimine Harici-

yeyi, kimine Maliyeyi emanet ettiği Vekiller, onun gözünde bir herzevekil bile değildiler. Politika edebiyatınıza, Yüksek Adalet Divanının tutanaklarıyla giren «humbıl» sadece Polatkan'a yakıştırdığı iltifattır.

Şimdi karşınızda oturuyor: Beş yüze yakın düşüğün en bitkini, en ürkeği, en uslusunu, en terbiyeliş o. Arkasındaki sâniğin nefesi ensesine değse, belki de bir çığlık atmadan düşüp bayılacak!

İçindeki akılsız merhamet birdenbire hiddet oluyor, nefret oluyor. Evliya Çelebi'nin «Yarı yakasından,

yarı sakalından» diye anlattığı öfkeli bir atılışla onu yarı yakasından, yarı kravatından yakalayıp sarsmak istiyorum:

— Bre zibidi!.. Söyle!.. Niye bu hale geldin?.. Niye bu duruma düştün?.. Niye insanlıktan böylesine çıktın?..

Seni kim sevmedi? Kim tutmadı? Kim başarın için çalışmadı ki?

Babıâli'nin sayılı kalemleri bir yana şu Hazret-i Eyyub'u kıskandıracak sabır adamı İnönü, on yıl, sana doğru yolu göstermedi mi?.. Yalnız onu dinleseydin, düşsen düşsen,

gelecek Mecliste şerefli bir muhalifler gurupunun başına düşerdin!.. Her gittiğin yerde alkışlar yine seni kanatlandırır, umutlar yine senin peşinden koşardı!

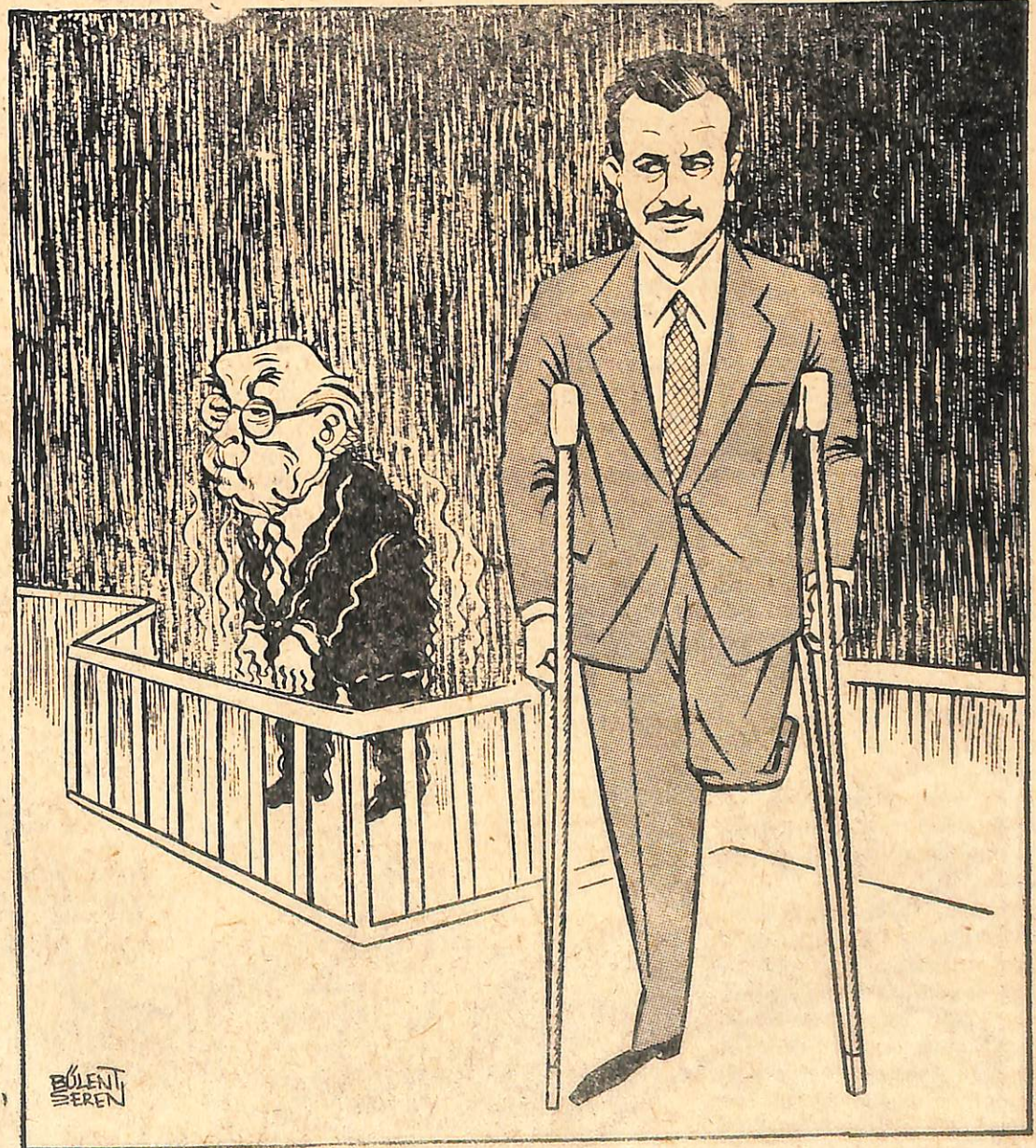
Kendisine sabıkalı Başbakan dedirtmeğe razı oldu da sâbık Başbakan dedirtmeğe razı olmadı bu adam!..

Küçük adamın büyük adam olması budur!

Acımak mı?.. Güzel merhamet! Kutsal merhamet! Sen böyle bir batağa düşemezsin!

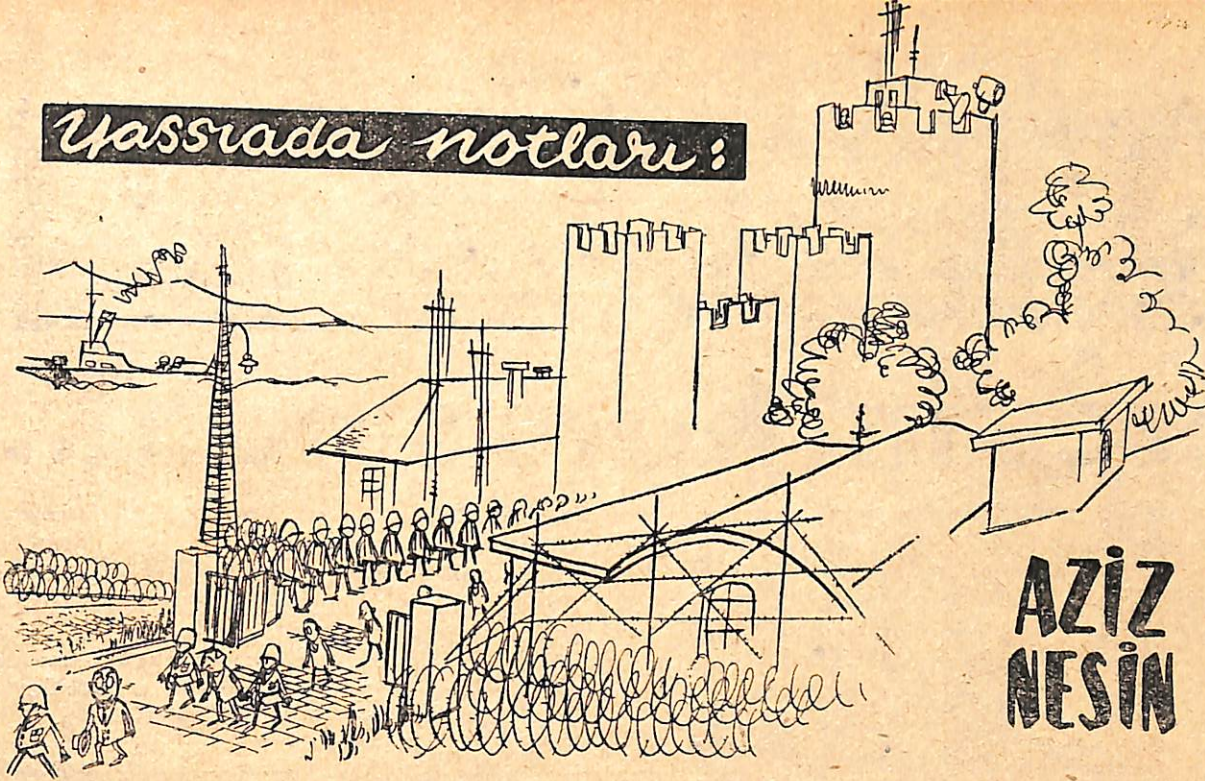
Yusuf Ziya ORTAÇ

29 Nisanda bir bacağımı kaybeder. Hüseyin Onur, Yassıadada şeref misafiri oldu. (Gazeteler)

Hüseyin Onur — Ayakta duramıyor!

Yassıada notları:

HİTLER'in en azgın günlerinde, bir Nâzi subayı Berlin'de bir birahaneye girer. Yürürken sandalyede oturan bir işçinin ayağına basar. İşçinin fırlaması ile subayın suratına bir yumruk atması bir olur. Başka bir masada oturan bir işçi de hemen kalkar, Nâzi subayına bir kaç yumruk atar.

Hitler Almanyasında işçilerin bir Nâzi subayını döğmesi olağan üstü, büyük bir olay. Hemen işçileri yakalar, mahkemeye verirler.

Yargıç birinci işçiye sorar:

— Neden subaya vurdun?

İşçi:

— Efendim, der, birisi ayağımın nasırına basınca, canım yandı. Can acısıyla yumruğu savurdum. O sırada karşımdakinin subay olduğunu anlıyamadım. Bilseydim, hiç vururmu idim...

Yargıç ikinci işçiye döner:

— Bu, can acısıyla bilmeden yumruk sallamış. Ya sen neden subaya saldırdın?

İşçinin cevabı kısa olur:

— Ben, başladı sandım efendim...

28 Nisan kanlı perşembesinden sonra, hepimiz, her gün ha başladı, ha başlayacak diye bekliyorduk. Daha doğrusu, birisinin başlamasını gözlüyorduk. Beklediğimiz oldu: Askerler başladı.

Milli Birlik Komitesi'nin başladığı iş, şimdi Yassıada'da sürüyor.

★

Düşüklerin en ipe sapa gelmez biçimde konuşanı Tevfik İleri, Meclisteki muhalefete bakmış ve bir gün şöyle demişti:

— Meclisi, dikensiz gül bahçesi-ne çevireceğiz.

Diken, muhalefetti.

Şimdi hepsi Yüce Adalet Divanı'nın önündeler. Onlara bakıyorum. Aralarında bir tek, kendilerine muhalif yok. Ve onların hepsi burada.

En sonunda istedikleri oldu. İşte özledikleri dikensiz gül bahçesi...

★

Onların topunun birden topluluğuna «Hayvanat bahçesi» diyenler

olmuştur. Ama Menderes'in metresi ve memleketimizin namılı gavatlarından Ferit Sözen'in «muhterem zevcesi» sevgili Menderes'ine yazdığı mektubunda onlara hayvanlığı bile çok görmüş ve Meclis için «Kabak tarlası» demişti.

Böylece insanlıktan hayvanlığa, hayvanlıktan bitkilige düştüler. Bundan sonrası cansız eşyadır. Onu da Menderes lâyık gördü:

— Ben, odundan bile milletvekilli yaparım...

Simdi sanık sandalyelerinde oturanlara bakıyorum. Hayvanat bahçesi mi, dikensiz gül bahçesi mi, kabak tarlası mı, yoksa Menderes'in odun deposu mu?...

Bu sorunun cevabını kendileri ve recekler.

Kendi kendilerine «Hayvanat bahçesi», «dikensiz gül bahçesi», «kabak tarlası», «odun deposu» diyenlerden biri, Hüseyin Ortakçioğlu yargıca «İnsan Hakları Beyanname-si mucibince» diye söze başlamaz mı!...

Ama bütün dinleyicileri ve kendi aralarından Bayar'la Menderes'i bile güldüren, Hüseyin Ortakçioğlu'nun şu sözleri oldu:

— Yeni hükümetimizin ve bundan

sonra gelecek olan hükümetin milletimizle faydalı olmasını dileriz.

Yargıç:

— Bunları bırakın!... demek zorunda kaldı.

★

Mahkemede düşüklerin hâtıra defterlerinden sayfalar okunuyordu. Koraltan'ın hâtıralarına göre Bayar şöyle idi: «Bir defa daha anladım ki bu zatta ruh ve cevher kalmamış».

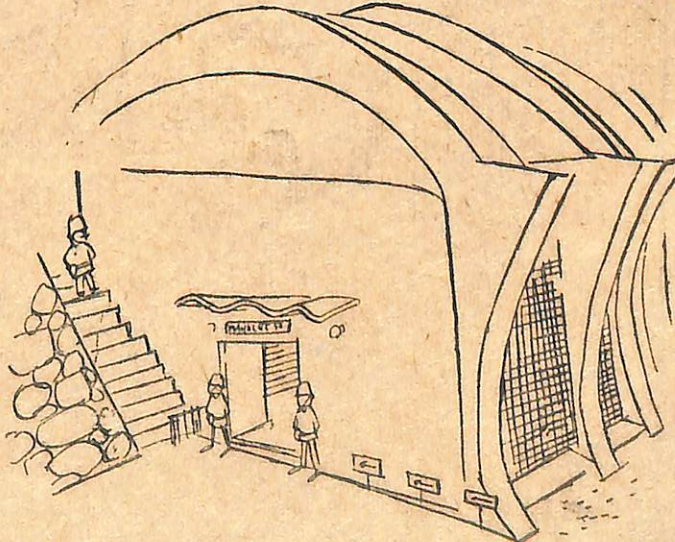
Ethem Menderes, Bayar'ın şu sözünü hâtıra defterine yazmıştı: «İcap ederse İsmet Paşa'yı bile sehpa ya götürürüz.»

Menderes de kendi Maliye Bakanına «hımbıl» demişti.

Daha neler ortaya çıkacak. Bu adamlar düşükken değil, iktidardayken bile birbirlerine dış biliyorlarmış. Yine de bir türlü birbirlerinden ayrılamamışlar.

Ama asıl şimdi birbirlerine dış biliyor, yiyecek gibi birbirlerine bakıyorlar. Daha şimdiden Bayar, suçlu Ökmen'in üstüne atıyor.

Köpek balıklarını bilirsiniz, alle halinde yaşar ve birbirlerinden ayrılmazlar. Bunlar yırtıcı deniz canavarlarıdır. Avlarının üstüne hep birden saldırırlar. Ama onlar avları-

Mahkeme salonunun dıştan görünüşü.

— Polat'ın fırçasıyla —

na saldırmışken, aralarından biri yaralansa da kan akıtmağa başlasa bütün köpek balıkları düşmanlarını bırakır, yaralı arkadaşlarının üstüne saldırır, onu parçalar yerler.

Köpek balıklarına hakaret olmazsa, bu düşükleri, köpek balıkları ailesine benzetiyorum. İçlerinden hangisi önce yaralanırsa, bütün suçları onun üstüne atıp, yaralı arkadaşlarını parçalıyacak, yiyecekler.

★

Menderes kalktı:

— Moralim bozuk! dedi.

Bayar kalktı:

— Moralim bozuk! dedi.

Zeki Erataman kalktı:

— Moralim bozuk!... dedi.

Moral mi? Hangi moral?... Bir insanda olmayan şey nasıl bozulur?

Oysa biz onların morallerinin bozuk olduğunu söylediğimiz zaman bir de kızıyorlardı.

★

Sanıklardan çok gazetecilere, kendi arkadaşlarına bakıyorum.

1960 Nisanında iki ihtilâl hazırlanıyordu. Bunlardan birini biliyordunuz. Öbürünü iktidar hazırlamakta idi. İktidarın hazırladığı ihtilâl, dünya tarihinde ilk görülecekti. Bu iki ihtilâl birbiriyle yarış etti. İktidarın ihtilâli gecikti.

Düşünüyorum: İktidar ihtilâli ba şarsaydı, şimdi bu sanıkların yerinde bizler bulunacaktık. Ve şimdi burada bulunan gazetecilerin çoğu yine burada bulunacaklardı. Şimdi gazetelerde yazılanlar yine aynen yazılacaktı. Yalnız kahramanların adları değişik olacaktı.

1958 yılında Hirfanlı Barajının açılış töreninde, gazeteciler Menderes'e:

— Beyefendi, rica ediyoruz, birlikte resim çektiRELİM... derler.

Menderes, özel kalem müdürüne: — Başka klmse gelmesin, gazeteci arkadaşlarla resim çektiRECEĞİZ... diyor.

O sıra da, basınla Menderes'in arasının en açık olduğu zamandır.

Resim çekildikten sonra Menderes, D.P. li gazetecilerden birine şöyle söylüyor:

— Yarın bu resmi gazetelerde görenler, gazetecilerin benimle resim çektiRMK için rica ettiklerine inanmayacaklar. Ama görüyorsunuz ya, aynı ile vâki...

Şimdi o gazetecilerin çoğu, buradan, sanık sandalyesindeki Menderes'i seyreliyorlar; düşük Başbakanı...

★

Sanıklar, Stern tabancalı erler arasından içeri giriyorlar. Aralarında tek tek tanıdıklarım var. İşte, Meclis Başkan Yardımcısı İbrahim Kirazoğlu...

Kirazoğlu'nun babasının köyünde, havalar kurak gittiği için, köylüler yağmur duasına çıkacaklardır. İbrahim Kirazoğlu'nun babasına giderler. Hoca olduğu için onu da almak isterler. Kirazoğlu'nun babası:

— Ağalar, der, siz hele gidin. Yağmur duasına çıkın! Yağdırabilirseniz yağdırırsınız. Yağdıramazsanız,

Polat'ın fırçasıyla

ben bizim İbraam'a yazarım.
Kirazoğlu, tahta sanık sandalye-
sinde oturuyor.

★

Yassıada en çok Samet Ağaoğlu'na yaramış. Hiç olmazsa berbere gitmek imkânını bulmuş da saçlarını kestirip bir şeye benzemiş. Demek zavallı Samet, her ne işe dalmışsa, öyle bir dalmış ki, saçını kestirecek, belki de başını kaşıyacak zaman bulamamış.

Düşükler, Yassıada'da durmadan kitap okuyorlarmış. Samet'in okuyacağı en güzel kitap, kendi yazdığı «Babamın Arkadaşları» adlı kitaptır.

Samet Ağaoğlu'nun oğlu Tektaş Ağaoğlu, babası gibi yazardır, hikâyeler yazar. Artık bundan sonra «Babamın Arkadaşları»nın ikinci cildini yazmak da ona düşüyor.

★

Düşük Devlet Bakanı İzzet Akçal'ı da tanırım. Ben Paşakapısı Cezaevinde mahkûm iken, İzzet Akçal da sküdar savcısı idi. Odama sık sık ziyaretime gelirdi. Bir gün bana:

— Azız bey, rica ediyorum, dışarıya yazı çıkarmayın! demişti.

Nasıl dışarıya yazı çıkarmam? Dışarıda çoluk çocuk aç, benim içerde cigara param bile yok.

Bir gün beni odasına çağırdı. Yüzü asıktı:

— Hani, dışarıya yazı çıkarmıyacıktınız? dedi.

— Çıkarmadım, dedim.

Bizim çıkardığımız gazeteyi uzattı:

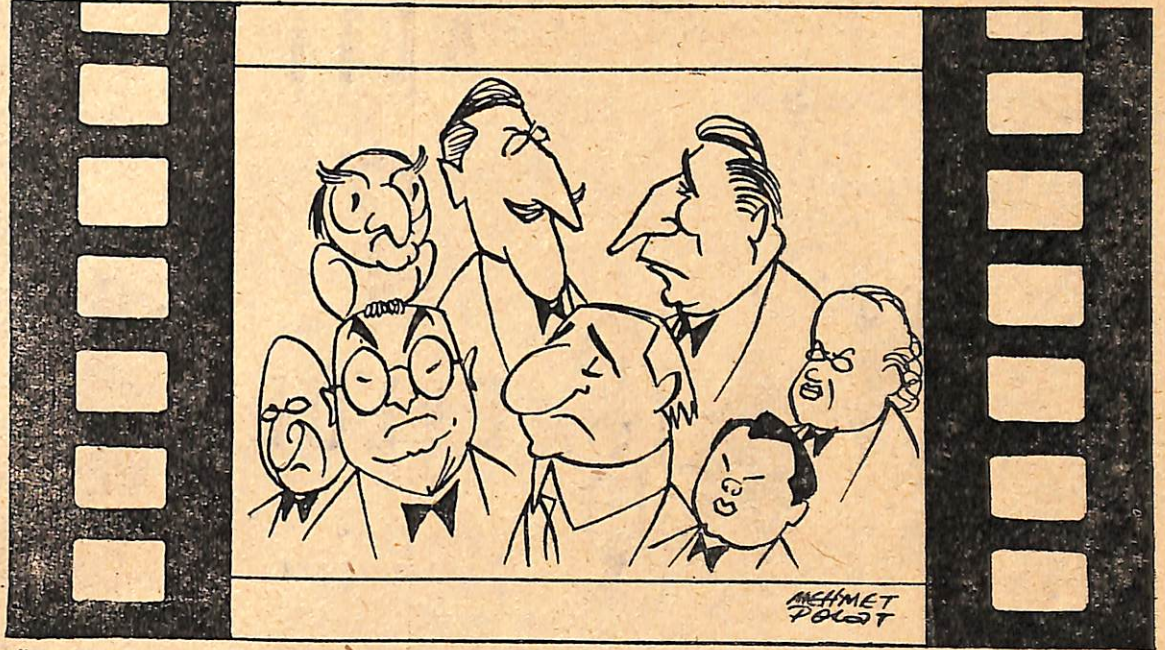
— İnsaf et, dedi, saat 10 da bu gazeteyi aradım, kalmamış. Bir lira verdim de karaborsadan aldım. İşte senin yazın!...

O gazetenin fiyatı 15 kuruştı.

Aziz NESİN

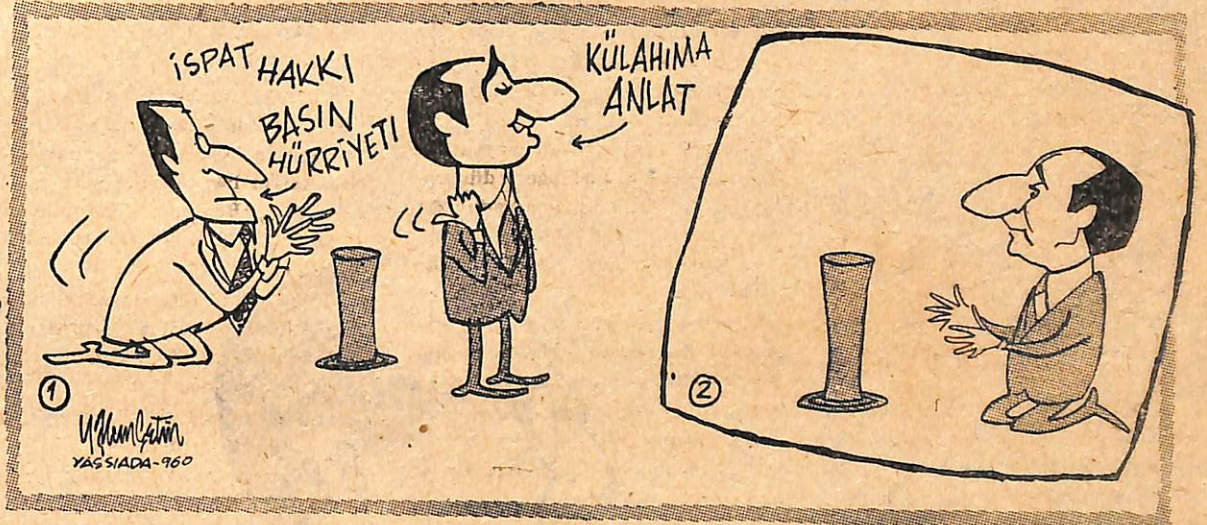

Polat'ın fırçasıyla

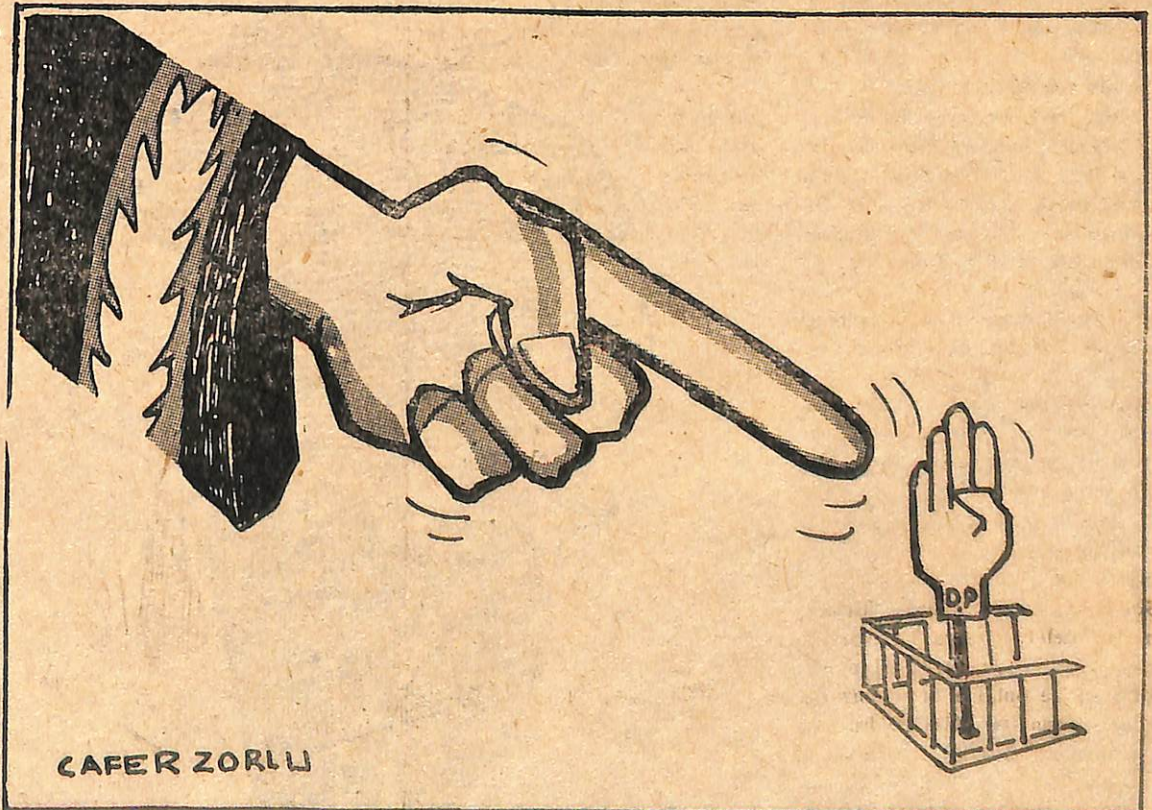
Değersizler!

Yassıada notları: Menderes kimse ile konuşmuyor...

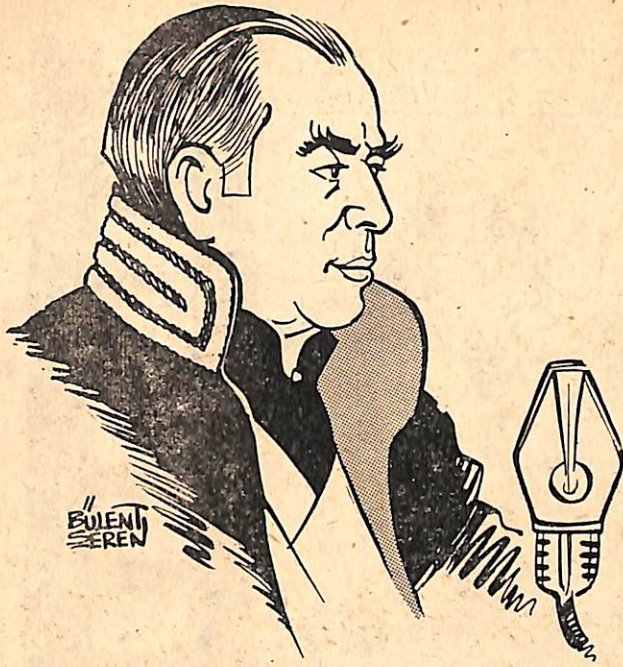

Dün

Bugün

El elden üstündür!

ALTI 7 EYLÜL

Yazan :
Adnan VELİ

Yüksek Adalet Divanı Başkanı: Sâlim Başol

Yüksek Adalet Divanı Başsavcısı: Altay Egesel

AÇ AYI

Gene Karaköy'de, alt üst edilen bir mezeci dükkânının önünden geçiyordum. Çapulcular, raflardaki konserve kutularını, şiseleri aşağıya alıp parçalıyorlardı. Nümayişçilerden bir tanesi de vitrinde eline geçirdiği bir çavdar ekmeğinin üstüne, kavanozdan reçel bosaltmaya çalışıyordu. Arkadaşı sarstı:

— Hissst, oğlum!... Sen de biraz kırıp döksene...

— Bosver be arkadaşım... Ben daha öğle yemeğimi bile yememişim... Aç ayı oynar mı?...

SIK ADAM!

Yüksek Kaldırım'da hazır elbise satan mağazalardan biri de çapulcuların hücumuna uğramıştı. İçeride bir yağmadır gidiyordu. Çapulculardan biri de üstündeki pejmürde elbiseleri çıkarmış yeni elbiseler uyduruyordu. Dükkâna girerken hırpani idi. Dükkândan çıkarken «bey» oldu. Yalnız sıklığını tamamlamak için sokağa fırladı. Kendisi gibi yağmacılardan birinin yanına sokuldu:

— Arkadaşım, dedi, bu taraflarda hiç ayakbağı dükkânı var mı?..

HAYİRSEVER

Eminönü'nden Çağaloğlu'na doğru yürüyordum. Saat gecenin ikisi olmuş. O gece saatlerce yürüdüğüm için yorgunluktan bitan hale gelmişim. Tam o sırada yanımda bir taksi durdu. Şoför aşağıya atladı:

— Abi, sen gazeteci değil misin? dedi...

— Evet...

— Seni Çağaloğlu'na kadar götüreyim abicim...

— Ne vereceğiz Çağaloğlu'na kadar?...

— Bak şimdi avıv ettin abi... Sen bu memleketin çocuğusun, gazetecisin... Evvel Allah ben de sana kadar Türk çocuğuyum. Beni anam bu günler için doğurdu. Artık senden de para mı alacağız vani?...

Hay Allah razı olsun diverek arabaya atladım. Tam Emniyet Müdür-

lüğünün önüne gelince polisler arabayı çevirdiler. Şoföre:

— Aç bagajı!... dediler.

— Abi, ben bu gazeteci beyi matbaya yetiştirmek için...

— Aç bagajı diyoruz sana... Uzun etme...

Şoför bagajı açtı. Silme erkek kundurası, kadın iskaripini dolu...

Adamı yakaladıkları gibi doğru Müdüriyete...

Ben de gene yürüyerek yokuşu tırmanmaya başladım. Halbuki arabaya bindiğim zaman, kendi kendime:

— Yahu şu dünyada ne hayırsaver insanlar varmış... diye mırıldanmıştım.

KOPARILAN BAŞ!

Olayların iyice kızıştığı sıralarda, tam Karaköy'deki dört yol ağzından geçiyordum. Nümayişçiler bir adamı belinden yakalamışlar, yerden yere vuruyorlardı. Birden yüreğim hopladı. Göz göre göre adam ölecekti. Belinden kavradıkları zavallının kafasını kaldırıma çarptıkça, taaaak taaaak diye sesler çıkıyordu. İçim parça parça oldu. Ama elimden de bir şey gelmiyordu. «Durun, ne yapıyorsunuz?» diyecek olсам iki yumruk da ben yiyecektim. İster istemez, o tarafa doğru korku içinde sokuldum. Ben tam yanlarına geldiğim zaman, öfkeyle kaldırıma çarptıkları adamın kafası birdenbire koparak sokağın ortasında yuvarlanmaya başlamasını mı? Kendi kendime:

— Evvah, dedim. Adam öldü...

Biraz daha sokuldum. Dikkat ettim. Öldürdükleri sandığım adam kimmiş bilir misiniz?... Karaköy'deki padesü satan dükkânlardan birinin vitrinindeki manken!...

NE ARİYORMUŞ?

6 - 7 Eylül olaylarının İstanbul'da başladığı saatlerde, halk arasında da bir telaş başgöstermişti. Bilhassa gayri müslimler nereye kaçacaklarını bilemiyorlardı. Bu arada Beşiktaş'taki pastahanelerden birisi de tecavüze uğramıştı. Pastahanenin garsonu, dükkândan kaçamadığı için tezgâhın altına saklanmaktan baska çare bulamadı. Ama ayağının biri dışarıda kalmıştı. Nümayişçiler, dükkânın vitrinlerini kırıp içeri girdikten sonra, aynaları, iç vitrinleri, rafları kırıp dökmeye başladılar. Bu sırada nümayişçilerden biri tezgâhın altına saklanmış olan garsonun bacağına gördü. Yakaladığı gibi herifi çekip çıkardı:

— Ne arıyorsun ulan burada?... diye parladı.

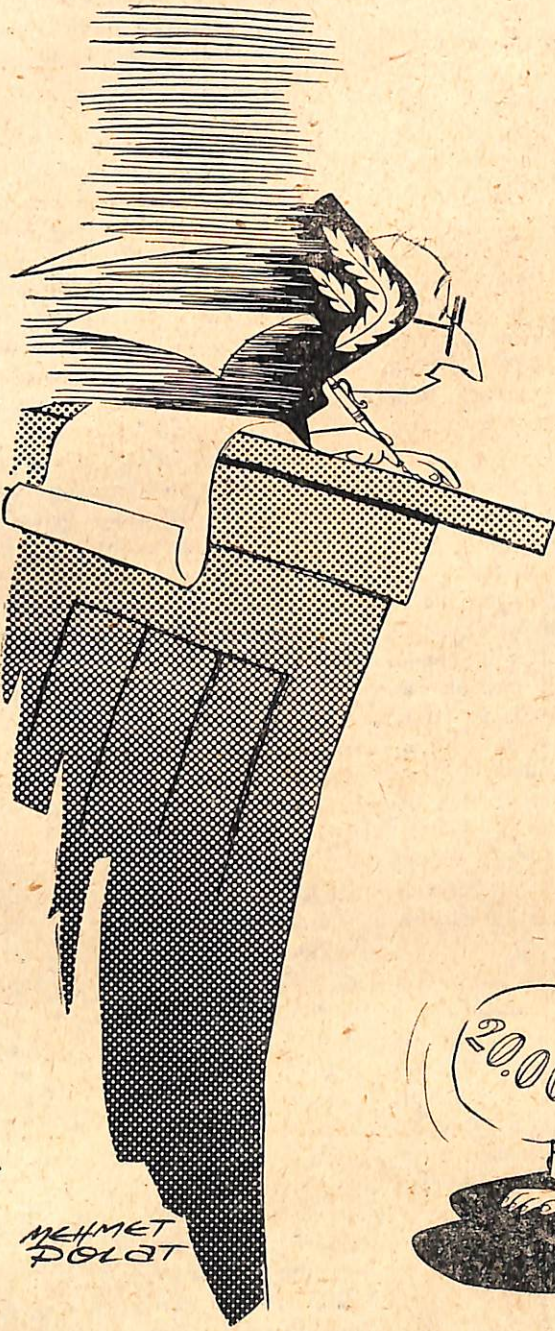
Adam korkudan tir tir titriyordu:

— Yirmi beş kuruş düşürdüm, onu arıyorum, dedi...

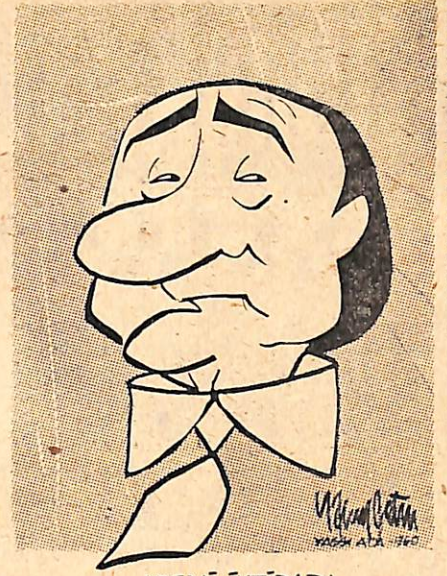

6 - 7 Eylül sanıklarından: Bay Yüzde on

Yassıada

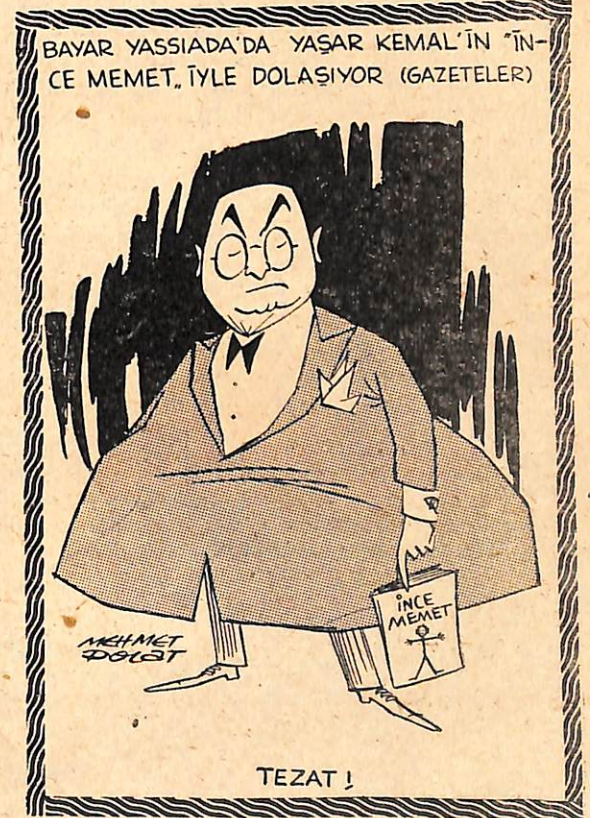

İKTİDAR..

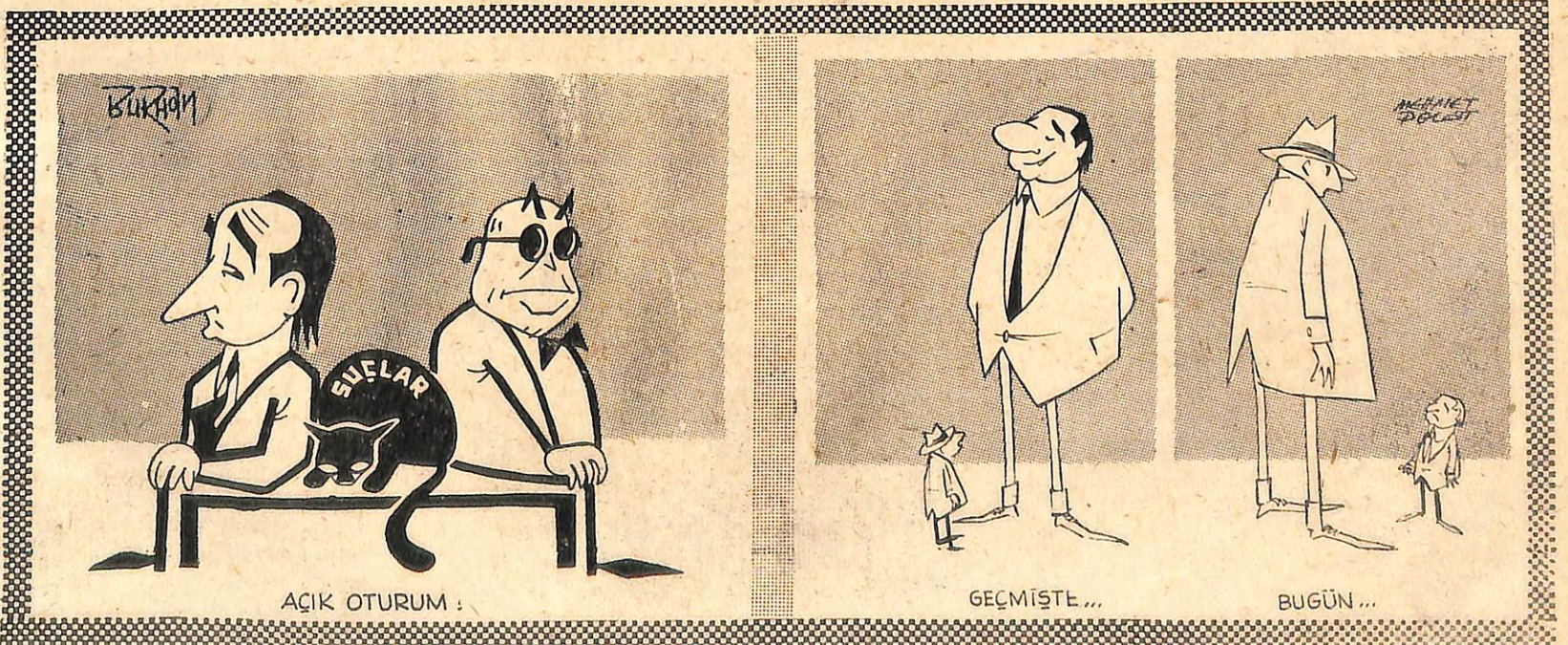
ADEMİ İKTİDAR!

KÖPEK DAVASI ...

BAYAR YASSIADA'DA YAŞAR KEMAL'İN "İN-
CE MEMET, İYLE DOLASIYOR (GAZETELER)

TEZAT !

AÇIK OTURUM :

GEÇMİŞTE ...

BUGÜN ...

demokratlar Resmigeçidi

ATILLA BARTINLI

Günah kervanı:

Kapıda ayaklarıyla bastığı yeri yoklayan iki adam görüldü. Yürüdüklerinden emin değillerdi. Sürünüyorlardı. Ehh doğrusu istenirse taşıdıkları yükü Tophaneli hamal başı Kürt Hassonun sırtına verseniz kaldıramazdı. Bayar ve Menderes on yılın günahlarını taşımaktaydılar. Üstelik yükü alırken, el veien de olmamıştı.

Mahkeme salonuna ağır adımlarla girdiler. Ayakkabılarının gıcırta- ları duyuluyordu. Oturacakları sandalyeleri elleriyle yokladılar. Biraz sert, biraz kuruydu. Ama oturdular. Arkalarından Bakanlar geldi. Bazısı pervasız, bazısı kaysı kuru- su kadar ezik, bazısı da korkaktı. Akçalı görenler adaletin huzuruna değil, hipodromda bir tören seyri- ne geliyor zannederdi. Erginin kaş- ları çatık, adımları sertti. Etem Menderes hâtırât yazmağa hazır, A- taman keklik gibi hafif, Yardımcı düşüncelerinin altında ezik, Polat- kan bir Amerikan doları kadar ye- şil, Abdullah Aker ise, keten hel- vası kadar beyaz.

Arkalarından adımlarını şaşır- an alaca saçlı bir adam görüldü. Hâti- ratıyla iyi bir mizah yazarı olduğu- nu ispat eden Koraltan. Saçlarının üst kısmı akaju renkte, aşağısı gü- müş misali beyaz. Saç boyasının ka- litesi alındaki boya kadar iyi cins- ten değil belli. Zira büyük bir kıs- mı silinmiş, kaybolmuş, kala kala

üst tarafında bir parça kalmış. Din- leyicileri, gazetecileri ve Türk hâkim- lerini bir yerden tanıyor gibi bakı- yor. Ama hatırlıyamadı. Geçti yeri- ne oturdu. Sonra birbirine benzeyen 15 adam görüldü. Bunlar meşhur Tahkikat Komisyonu üyeleriydi. Ay- nı şekilde adım atıyorlar, aynı za- manda korkuyorlar, aynı zamanda aslan kesiliyorlardı. Dişleri kenetlen- miş, çene kemikleri birbirine geç- mişti. Birbirine hayret edecek de- recede benziyorlardı. Hele gözle- rindeki korku, tıpa tıp birbirinin aynıydı. Utançları da benziyordu. Belli ki aynı fabrikanın malıydılar. Geldiler ön sırada kendilerini imâl eden makinelerin arkasına oturdular.

D. P. Grup içtimalı:

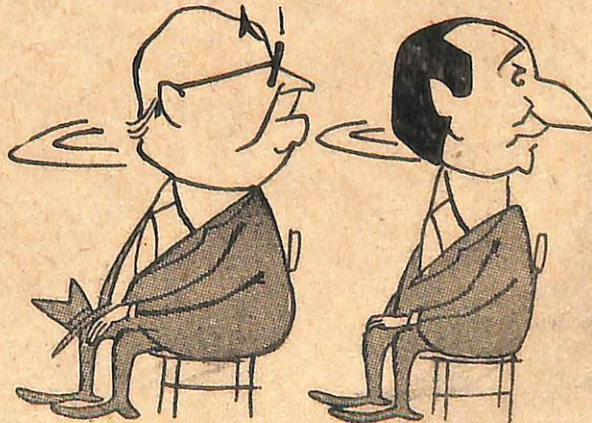
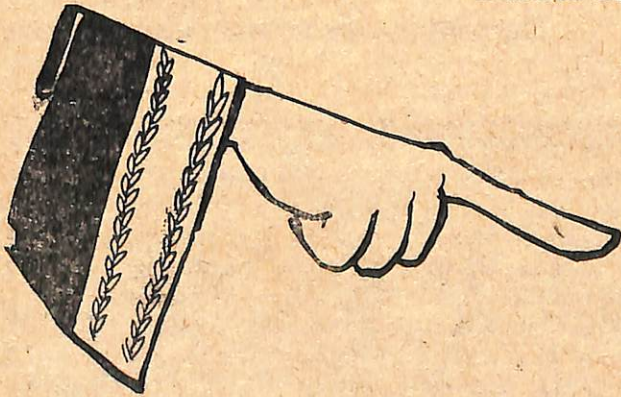
Daha sonra kapıda gene birbirine benzeyen, ancak biraz farkları o- lan insanlar görüldü. Gelenler D. P. milletvekilleri idi. Gene pırl pırl traşlıydılar. Üzerlerinde gene ingi- liz elbiseler vardı. Gene sulka kra- vatlar takmışlar, gene pahalı göm- lekler giymişlerdi. Tek fark adımlarındaydı. Korkak, ne yaptığını bilmeyen mütereddit adımlar. Tek sıra halindeydiler ve ağır ağır yü- rüyorlardı. Milletvekillerini mem- nun eden tek şey bu olsa gerekti. Hiç değilse yürümek için, düşünmek gibi bir zahmete katlanmıyorlar, ö- nündekini takiple yetiniyorlardı. Ne de olsa eski alışkanlıklarını henüz üzerlerinden atamamışlardı.

Eğer Menderes arkasına dönüp bakacak kuvveti kendisinde bulsay- dı, ideâl arkadaşlarının bu uysal- lığına bayılır ve yetiştirdikleriyle iftihar ederdi.

D. P. grubu içtima ediyordu. Ara- da sadece küçük bir fark vardı. Bu içtima, biraz ciddi bir içtimaydı. Hiç bir grubu kaçırmıyan Murat Ali Ülgen gene gelmişti. Ama ateşli mil- letvekili nedense pek sakindi. Grup toplantılarına pek seyrek uğrayan Sadık Giz de hazırdu. Gizin bu de- faki toplantıya gelişi de eskilerin- den farklı oldu. Zira, yayan gelmiş- ti. Meşhur Ağrı milletvekili Halis Öztürk de çağırışı boş çevirmemiş ve canının biraz sıkılacağını bile bile gelmişti. Öztürkün bu fedakâr- lığını Türk milleti kolay unutamaz- dı. Arada bir, Basın mensuplarını kum torbası zanneden Sezai Akdağ, içtimanın ciddiyetini anlamış bir in- san haliyle içeri girmişti. Elinde meşhur tesbihi yoktu. Çekek bir şey bulamadığı için, bol bol içini çekti. Gene de işi öyle pek ciddiye aldığı iddia edilemezdi. Zira ne kim- seyle kavga etti, ne de küfürler sa- vurdu.

D. P. tahrirat kâtiplerinden Bur- han Belge grubun ortalarında idi. Ağır ağır yürüyordu. Her attığı adı- mı hesaplamaktaydı. Ne de olsa süt- ten ağzı yanmıştı. Artık sabahları çay içiyordu. Bir başka yanık daha, Belge gibiydi. D. P. iktidarının Ka- vaninin kâtibi Hadi Tan. Ellerini

Yassıada notları :

arkasına bağlamıştı ve meslekdaşı hâkimlere bakıyordu. Türkiyede hâ- kim bıraktığına mutlaka, bir kere daha pişman oldu. Ama treni ka- çırmıştı.

Milletvekilleri, teker teker yerle- rine oturdular. Grup mazeretli o- lanlar hariç tamamdı. Mazeretliler de ciddi mazeretliydi. Meselâ, Kur- banoğlu İsviçrede tahsil görüyordu. Meselâ, Rıza Çerçel Almanyada gö- rebilmek için bir şeyler arıyordu. Toplantı açıldı.

Yoklama :

İşin burasına gelince, kulakların- da ince mariz bir ses duydum. Mec- liste yoklama yapılırken listeyi o- kuyan Ömer Martin sesini. O zaman sıralara yaslanmış D. P. milletve- killeri isimleri adları okunduğunda yalnız şöylesine bir kumldar, ses- lerini çıkarmağa bile davranmazlar- dı. Zaten fukaraların on senede ya bir, ya da iki defa sesleri çıktı. So- nuncusu bir Mayıs sabahıydı ve ses biraz derinden «ahhh» diye çıkmış- tı. Şimdi isimleri okunanlar, ayağa fırlıyorlar ve başlarıyla Divanı se- lâmlayıp «efendim» diyorlardı. Doğ- rusu Salim Başol zeki bir yargıçtı. Milletvekillerine, pek alıştıkları bir kelimeyle yoklamaya cevap verme- lerini söylemişti: «Efendim...»

Ayağa kalkanların en güçsüzü bir zamanların sıkı diplomati Zorlu ol- du. Zorlu sandalyesinden ancak ancak yüzde on nisbetinde yükse- lebilmişti.

Bir adam konuştu :

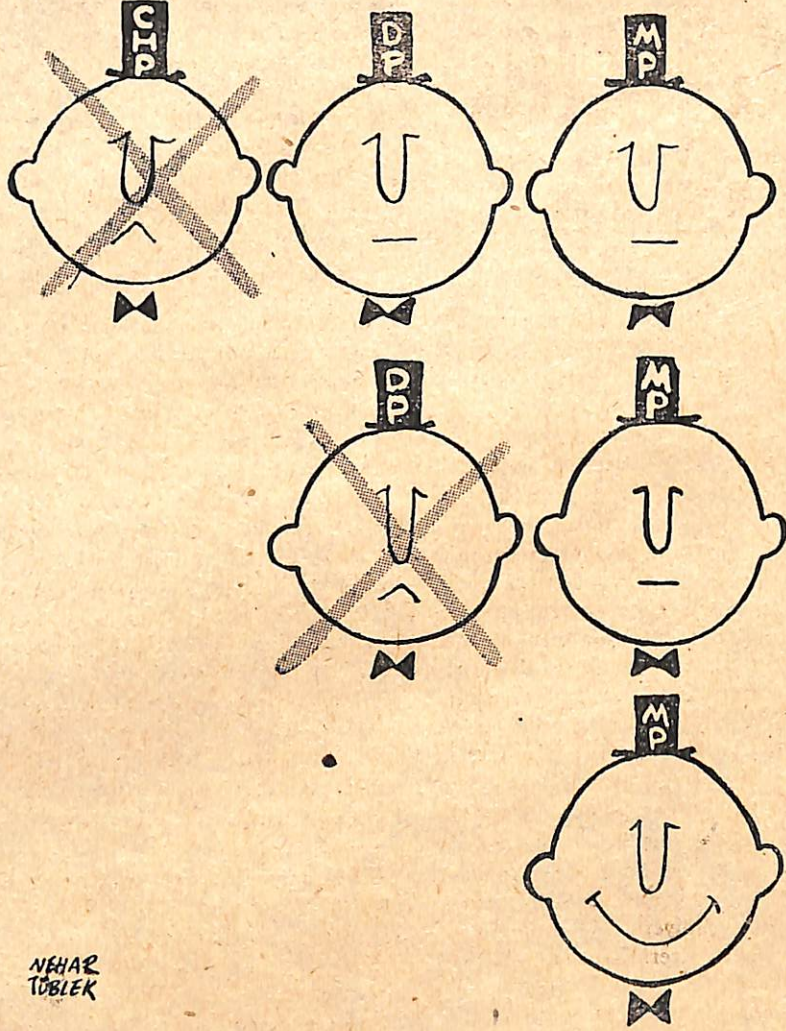
Anayasayı ihlâl eden gruba hakla- rında tanzim edilen kararname o- kunmağa başladığında D. P. millet- vekilleri neredeyse gıdıklyacaklar- dı. Mahkeme salonunu arpa ambarı zannettiler ve oturdukları sandalye- leri Meclisin maroken sıraları zan- nettiler.

İş uzadıkça bu his arttı. Bir ara neredeyse yerlerinden kalkıp gazi- noya kahve içmeğe bile gidecekler- di. Sonra nedense vazgeçtiler. Ne- dense derken, galiba nöbet tutan askerleri farkettiler.

Ve bir ara bir adam yerinden kal- kar gibi bir harekette bulundu. Par- don, yerinden kalktı. Ama öylesine bir kalkış ki buna ancak kalkma taklidi denebilirdi. Zayıf elini Baş- kana uzatıp, söz istedi. Korkak a- dımlarla mikrofona başına kadar geldi. İnce sesi daha da inceldi ve nihayet koptu. Adnan Menderes ko- nuşmuyor, dinliyordu. Söz dileni- yordu. Melekâtı akliesini kaybet- mişti. Aylardan beri konuşmuyordu. Biraz konuşsa rahat edecekti. Buna müsaade etmeleri lazımdı. Sabık Başbakanı iyi tanıyanlar biraz da- ha konuşursa işi azıtacağını ve haf- tada bir izin istiyeceğini anladılar. Başol düşük Başbakanın sözlerini dinledi ve bir yerinde kâfi geldiğini işaret etti. Menderesi iyi tanıyordu.

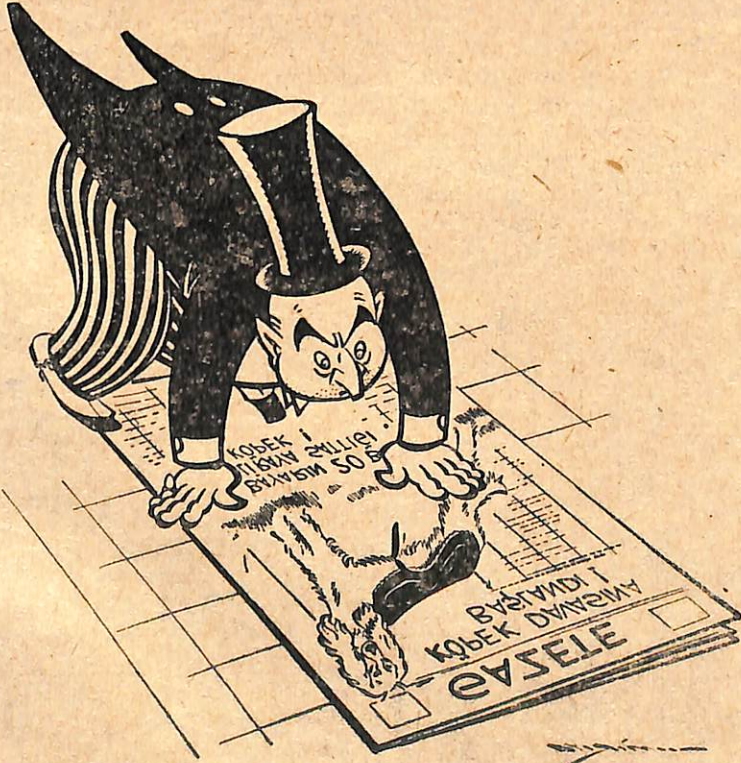
İnsanın aklına senelerdir memle- keti nutukla idare eden şu adama, bir ata sözünü hatırlatmak geliyor: Ama onun ağzında söz hiç bir zaman gümüş olmamıştı ki... Tenekeydi hep!... Bayar'la Koraltan'ın ağızla- rında da süktü hiçbir zaman altın olamayacak!

Atilla Bartinli
YASSIADA-960

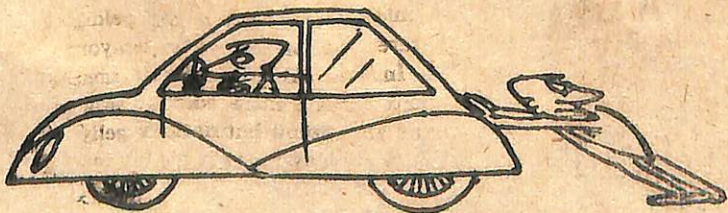

NEHAZ
TÖBLEK

YAZISIZ!

— Bu köpeği hiç aramızda görmemiştik!...

YAZISIZ!

SUYA CIZGI

YAŞAR ÖZEN

Yassıadan Enstantane

Ş U tabloa bakınız. Önde bir subay, arkasında Celâl Bayar, onun arkasında gene bir subay... Üç metre bir aralık; önde bir subay, arkasında Adnan Menderes. Onun arkasında gene bir subay. Üç metre bir aralık; önde bir subay, arkasında Medeni Berk. Onun arkasında gene bir subay. İzzet Akçal da, Celâl Yardımcı da, Etem Menderes, Fatin Rüştü Zorlu, Tevfik İleri... Anlıyacağınız bütün kabine üyeleri de duruşma salonuna böyle girdiler; perişan ve kırık dökük. Tahkikat komisyonu üyeleri, bu komisyona geniş yetkiler veren kanunun teklifçileri, memleketlerinin alfabetik sırasına göre D. P. milletvekilleri, belki iki yüz metrelik bir kuyruk...

Kuyruk; Adnan beyin en sevmediği şey. Bir defasında Mecliste: «Kopsun bu kuyruklar artık.» demişti değil mi?

Bir şeyi söylemek kolay, yaşamak zordur. Adnan bey, iktidarında yaşamadığını, zevalinde yaşıyordu. Et kuyruğu, gaz kuyruğu, şeker kuyruğu hadi neyse, fakat Yassıada kuyruğu sincap kuyruğunun, tavus kuyruğunun, at kuyruğunun yanında bize akrep kuyruğu gibi geldi.

B ULUNDUĞUMUZ yer sanki B. M. M.; Kabine ve D. P. Meclis Grubu tam kadrosuyla hazır. Gazeteciler, kordiplomatik, halktan dinleyiciler, D. P. ileri gelenlerinin aileleri, kendilerine ait özel yerlerdeler. Yalnız bir noksan var. Muhalefet partisi grubu. Biliyorsunuz, B. M. M. nde iktidar milletvekilleri sağda, muhalefet milletvekilleri soldaki sıralarda otururlardı. Gözlerimiz burada da ister istemez sol tarafa kayıp C. H. P.

muhalefetini arıyor. Tamaam, o grubu da temsilen eski Ankara milletvekili Hasan Tez ve Elâzığ milletvekili Celâl Dora işte orada oturuyorlar. Öyleyse, gündem okunup, toplantı açılabilir!

S IZ bin dokuz yüz elli beşten bu yana hiç kabine üyelerinin Başbakanla birlikte eksiksiz olarak Meclis çalışmalarına katıldıklarını gördünüz, ya da gazetelerde okudunuz mu? O koltuklardan bir kaç, hele Başbakanınki mutlaka boş kalıp yaylarını dinlendirirdi.

Huylu huyunu mu terketsin! Hesap gününde bile, tam kadro olmadılar. Başbakan hazır olmasına hazır, fakat, bu defa da İçişleri Bakanı Namık Gedik oyun bozanlık etmişti.

M ENDERES'in avukatı, beş aydan beri ne müvekkiline ve ne de sabık D. P. milletvekillerine gazete verilmediğinden bahsedince; yüksek adalet divanı bakanı: «Gazete veriliyor, okuyorlar.» dedi. Salim Başol'un bu cümlesine sanıkların, uğultu halinde: «Vermiyorlar, okumuyoruz.» cevabı geldi.

Koca D. P. Meclis grubunun bu haline doğrusu şaşıtık kaldık. Vaktiyle, gazetelerin çıkmasına tahammül edemiyenler, şimdi basın-sever olmuş, gazete istiyorlardı.

A DNAN bey, yargıçlar kurulu başkanına: «Konuşma talâkatımı kaybettim.» diyor. Eyvah, sabık başbakan, sükkûtin altın olduğunu hâlâ, hâlâ, hâlâ anlıyanamıştı.

MENDERESİN
AVUKATI BASINA FO-
TOĞRAF ÇEKTİRİLMEMESİN-
DEN ŞİKÂyetÇİ.. ANLIYAMA-
DIM BUNLAR DEĞİL MİYDİ DAHA
DÜN BASIN FOTOĞRAFÇILARINI
KOVAN, DÖVEN, MAKİNELE-
RİNİ KIRAN!..

BES AYDIR BİR ODADA
KAPALIYIM. HiÇ KİMSEYLE
KONUŞAMADIM. MELEKÂ-
TIMI KAYBETTİM..

NE YALAN!.. HER
GECE KIR ATINA BİNİP
YASSIADADAN EYÜBE
UÇAN BU MENDERES
DEĞİL MİYDİ?..

CEZALARIMIN
YÜZDE ONUNU BANA
BAĞISLASALAR...

ANLIYAMADIM,
NE DİYOR?...
MELÂHATINI MI
KAYBETMİŞ!..

HALÂ MI?!..
ON YIL HERKESİ S
TURDU, YALNIZ KE
DİŞİ KONUŞTU...

İSTE TARIM BAKAN-
LIĞININ CEZASI : EKTİK-
LERİMİ BİÇİYORUM..

BASTI ASİL KÖ
AMA, BEREKET
NUSMASI YOK. E
Ö ZAMAN BEN
OLURD

YASSIADA

KALAFAT, BOY
FUKARALIĞINDAN

ŞİKÂ YETÇİSİNDİR
HERHALDE

KEŞKE SADECE
BOY FUKARASI KAL-
SAYDIM AYĞÜN-
LÜĞÜM..

HOLAM, İSİMLERİMİZİN BAS HARFLERİ
F. K. GİBİ, KADERİMİZDE
BİRLEŞTİ.

BENİM GİBİ KOS-
KOCA BİR ADAMIN
MEVKİİ BU ARKA
SIRADA OLMAMALIYDI

YASSIADA SAATİNDEN
ŞİKÂ YET EDEN AVUKAT
HAKLI. NEŞRİYAT DEDİ-
ĞİN BENİM RADYO GAZE-
TESİ GİBİ OLMALI.

SU İLERİNİN
SAÇLARINI DA SAMEDİN-
KİNE BENZETMEK LÂ-
ZİM. BEYFENDİYİ GÖR-
MEME MANİ OLUYOR

RDAR!...
NA İKİ
UK Lİ-
BORÇ
RİR MİSİN?

POLATKANCİ
ELİNİ, YANLIŞ-
OLACAK HEÇ
LEBİME SO-

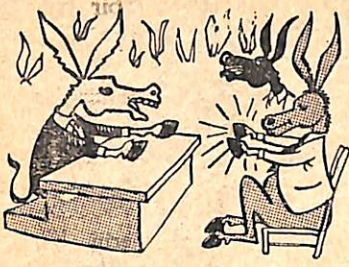
ÖİM
LIKLA
BENİM
KUYORSUN

VAKTİYLE ASLANLAR
GİBİ KÜKREMEĞE ÇALIŞAN
SAMED AĞAOĞLUNUN HALİNE
BAK!... SAÇLARI KESİLİNCE
ISLAK FAREYE DÖNMÜŞ.

BÖYLE BİR HADİ-
SEYE ADIM KARIŞTI-
ĞI İÇİN HİKAB DUYU-
YORUM...

KO-
ASIL
ZÜL

ANORAMASI

EŞEKLER KURULTAYI

OKTAY VEREL

BİR:

Sabahın mora kaçan ışıkları henüz ahıra doluyor, «Eşekler Cemiyeti Genel Başkanı» nı, susmuş ve yorgun gecenin içinden sıyırmaya çalışıyordu ki, en yakın dostu ve akıl hocası «Nallı Kuzu» başını içeri uzatarak, seçimi kaybetmiş aday misali, hüzzam makamında seslendi:

— «Uyan başkanı uyan gayri bu gafletten! Bittik vallaha, mahfolduk billâha, anam avradım olsun ki iktisadi istiklâlimizi neyi hepten gaybediyoz!»

Ulumaya benzeyen bu garip sesle yerinden fırlayan «Genel Başkan» Merzifon Eşegi, gözlerini kırptırtarak sordu:

— «Ne oldu? Yoksa Cemiyetimizi mi kapadılar?»

Kayseri'nin Nallı Kuzusu şikâyetli bir iç çekişle cevap verdi:

— «Geşgem kapasalar! Başkanım! Sıçma gadar nasıl ulsa bi yolunu bulup, yeniden icrayı siyaset eylerdik emme iş işten geçti gayri!...»

Merzifon Eşegi, dün gece altıncı metresinin dokuzuncu çocuğunu aldırdığı için biraz yorgun düşmüş olduğundan, sersemliğini hâlâ üzerinden atamamıştı...

İyi koku alan zekâsı, herşeye rağmen bir fevkalâdelik olduğunu seziniyordu. İçinden «acaba uçak hazır mı?» diye düşündü. Onu ve yakın dostlarını yıllardır içinde bulundukları «fobi» lerden kurtarabilecek yegâne vasıta uçaktı.

Nallı Kuzu devam etti:

— «İrezil olduk getti pek sayın ve aynı zamanda muterem Başkanım! Bütün dünya halimize gahghayı basacak gayri!...»

Genel Başkan kuyruğunu salladı:

— «Aldırma, gerekirse Marilyn Monro'nun bindiği eşeği açık arttırmaya çıkartarak Cemiyete gelir sağlar, elde edilen parayla da baş kaldıranları sustururuz!»

Kayseri Eşegi başını salladı:

— «Ah başkanım bu balığ başga balı!»

Merzifon Eşegi dostunu inceden inceye bir süzdü: Mesele ciddiymi demek! Nallı Kuzu'nun hüyunu suyunu iyi bilirdi o... Kayseri Eşegi öyle herşeye kolay papuç bırakmazdı. Keratanın Cemiyet işlerine de çok akli ererdi doğrusu.

Merzifon Eşegi, uykunun ve yorgunluğun verdiği durgunluğu üzerinden atmak amacı ile, iri dişlerini göstere göstere birkaç kere anırdıktan sonra, Genel Başkan'lığa yakışır bir yürüyüşle Nallı Kuzu'nun yanına sokuldu.

Fakat o ne?

Delikanlının elinde bir gazete vardı.

Hımm!... Şimdi anlaşıyordu Vehbinin kerrakesi...

Herhalde yine o cahil gazeteciler ortalığı karıştırmış olacaktı! Meseleyi çabuk kavramaktaki üstün zekâsından dolayı Genel Başkan kendisini tebrik etti içinden. Doğrusu ya, bu mevkie ondan başkası layık değildi Türkiye'deki eşeklerin içinde!

Dostunun sırtını okşadıktan sonra:

— «Yaz bakalım arkadaşım...» dedi. «Biçimsiz gazetenizin falanca sahifesinin fesmekânca sütununda, yeryüzünün en asil mahlûkatı olan biz kahraman ve aynı zamanda iktisadi istiklâline sahip, görülmemiş kalkınmalar gösteren, kurdukları sayısız iğneye iplik geçirme fabrikaları sayesinde çağdaş medeniyeti geride bırakan kutsal yönetice eşekler hakkında yazmış olduğunuz...»

Kayseri Eşegi, Genel Başkan'ın lâfına virgül soktu:

— «Dur hele muhterem Başkanım, dur... Ardına neft sürülmüş mübarek işekler kimin goşma öle canım!... Tezgiplik iş deel bu!...»

Genel Başkan kaşlarını çatı:

— «Selâhiyetlerimi ve nasıl hareket edeceğimi bana öğretmeğe mi kalkıyorsun budala herif! Gerçi aklına iltifatım fazladır ama, bu kadar ileri gitmene asla müsaade edemem... Unutuyorsun ki ailenin pastırma yapılarak gayri nizamî bir şekilde yabancı memleketlere gönderilmesine bile bile göz yummuş, bu kanaldan sana ve karına kolaylıkla bol miktarda döviz sağlamanı

temin etmişim! Bunlara ait bütün evrak ve zabıtlar özel kasamda saklı duruyor: Şayet gerekirse...»

Nallı Kuzu «Anayasa» yı çiğnemeğe hazır bir gayretkeşlikle Genel Başkanının önünde eğilerek meseleyi tavih etti:

— «Amanin o nasıl söz ki muterem Başkanım!... Dünyadaki bütün işekler zâtınıza gurban olsun! Dimem o dime deeldi... Şu gazıtıda bi haber vardı da...»

Kürtaj mütehasısı Kayseri Eşeginin tavihi ve dize gelmesi üzerine, Merzifon Eşegi gururla sordu:

— «Neymiş o haber bakalım?»

— «İngilizler bundan kelli Türkiye'den heç eşek almayacaklar muhterem Başkanım!»

— «O neye şifa?... Yoksa bizdeki bütün eşekler antidemokratik miymiş? Ha?»

— «Vallana bilmem muhterem Başkanım!...»

— «Derhal Kurultay'ı olağan üstü toplantıya çağır! Gerekirse İngilizleri bu meseleden dolayı Birleşmiş Milletlere bile şikâyet edebiliriz. Ben muhalefetle başa çıkmış bir eşeğim ben, İngilizler'e mi papuç bırakacağım şimdi. Haydi durma, kop burdan!...»

İKİ :

Kurultay'ın toplandığı ahırda büyük bir hareket göze çarpıyordu. İngilizlerin davranışları karşısında eşekliğin şeref ve haysiyetleri çiğnenmiş gibi, herkesi sinirli bir hava sarmıştı. Gerçekten bu, bir menfaat meselesiydi ama, sayın Genel Başkan Kurultay'ı toplarken bunu kamufle etmesini çok iyi becermişti.

Bir tarafta Merzifon Eşegi, Kıbrıs Eşegi, Çingene Eşegi, Kalkuyruk,

Nallı Kuzu, Boz Eşek, Büyük Ada Eşegi, Acem Eşegi, Mısır Eşegi, Hint Eşegi, ivas Eşegi, Topal Mekar Eşegi; diğer tarafta Yunan Eşegi, Korsika Eşegi, İngiliz Eşegi oturmuş, kendi aralarında tartışmağa başlamışlardı.

Yunan, İngiliz ve Korsika eşeklerini Nallı Kuzu turist olarak yatmakta bulundukları «Ahırton» otelinden alarak, buraya müşahit sıfatıyla getirmişti. Eşek olmak hasebile İngilterenin almış olduğu kararı onlar da iyi karşılamamışlardı! Bir eşek gerginliğinin dünyayı üçüncü büyük savaşa sürüklemesi işten bile değildi!

Kurultay ahırında, istikbâllerini hazırlamakla meşgul olan muhtelif bölgeye mensup delege Sipa'lar oradan buraya, buradan oraya koşuş duruyorlardı. Üstadlarından alacakları ders kendileri için çok önemliydi!...

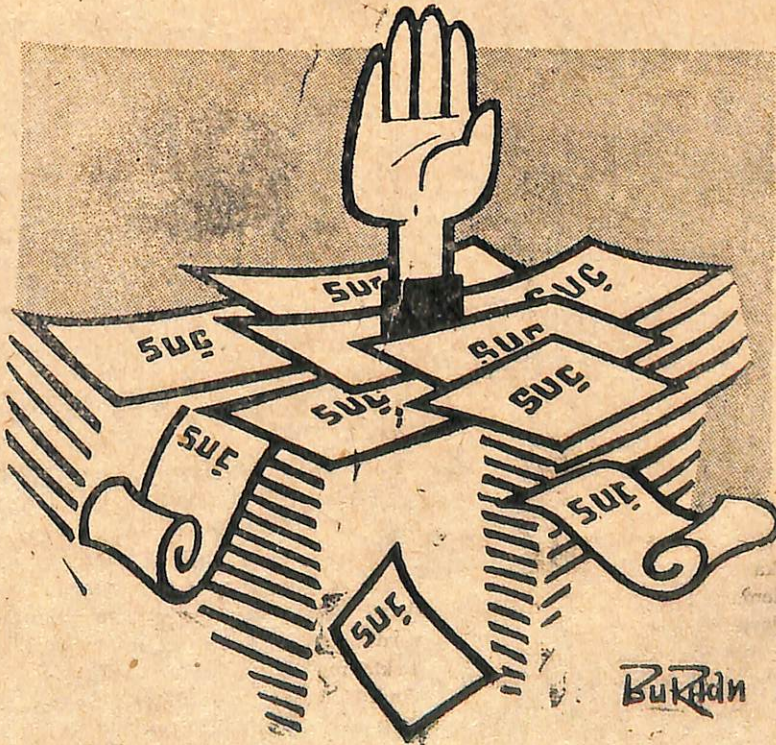
Başkanlık divanı seçiminden sonra muhteşem nal sesleri ile kürsiye gelen «Genel Başkan» Merzifon Eşegi, hemcinslerini saygı ile selâmlıyarak söze başladı:

— «Müstemeleke zihniyetinin körkütük savunucusu olan İngilizler, şimdi de bizimle uğraşmağa başladılar! Bilindiği gibi muhterem arkadaşlarım, Türkiye'de ciddi bir eşek enflasyonu vardır!... Memleketimizde yetişen iyi cins arpaları yedikçe emisyonumuzun artması ve binnetice enflasyonun doğması mukadderdi! Liberasyon sisteminin basit bir neticesinden istifade etmek isteyen eski alıcımız İngilizler, bizimle ilgilerini kesmek suretiyle iktisadi gelişmemize maani olmak istemektedirler! İktisaden geri kaldığımız anda ise, yeniden bize uzanacak bu eller, Türkiye'deki eşek neslini tam mânasiyle ekonomik bir emperyalizm kıskacı altına alacaktır.»

Genel Başkan konuşurken, delegeler mütemadiyen: Varol! Analar ne eşekler doğurmuş! Tanrı seni başımızdan eksik etmesin! Muhalefete attığın çifteleri şimdi de diğer düşmanlarımıza at ki, Hanya ile Konya'nın kaç kilometre olduğunu öğrensiner!... diye anıyorlardı.

Genel Başkan nal seslerinin cezbisine kapılmış devam ediyordu:

— «İngiltere'nin Türkiye'den eşek almak istemeyişinde, bizi iktisaden baltalama gayretleri açık olarak göze çarpmaktadır muhterem arkadaşlarım! Durumu bir kere de hep birlikte tetkik etmek için sizleri buraya toplamış bulunuyorum. Eşeklerimizin satış gücünü ve itibarını korumak, eşeksel görevlerimizin başında gelmektedir. Bu bapta elimizden geleni kuyruğumuza koymaya çağır arkadaşlarım...»

Düşüklerin suçları yayımlanıyor!

Eşekler Cemiyeti Genel Başkan'ı nın heyecan uyandıran ve sık sık «nal sesleriyle» kesilen konuşmasından sonra, Kayseri'nin ünlü Nallı Kuzusu kürsüye geldi. Ciddi bir tonla meseleye şöyle temas etti:

— «Engilizler bundan kelli bizden İşsek almayacaklarmış! Muhterem Genel Başkanımızın veziceli olarak belirtmiş oldukları kimin, bu dâva iktisadi istiklâllen fıkı sığı ilgilidir!... Engilizlerin ahıllarına şaşarım huzuru aliyenizde argadaşlar! İvedilikle belirtmeg yerinde olur ki, yaryüzünün en meşhurat işsekleri buradadır! Bastırma disen, bizden yapalır! Hamburger küftesi disen, bizden yapılır! En gozel susis disen, bizden yapılır! Sıhhi sucuglara lizzet viren bizim etimizdir!... Yalan mı bütün bunlar?»

Kayseri'nin Nallı Kuzusu sözlerini şöyle bitirdi:

— «Hedlerini bilmiyen bu Engilizlere, timel hürriyetlerimiz ve işsek hagları gonusunda, bi tekerlek masa konfiransı telkif ediyom argadaşlar!»

Teklif oya konmadan önce Çingene Eşeği söz istedi. Hareketlerin den önemli bir konuya temas edeceği anlaşılyordu. Kastenyet sesi veren bir yürüyüşle, biraz evvel muhterem arkadaşının konuştuğu yere çıktı. Konuşmasına başlamadan önce, meşhur politika hatipleri misullü Kurultay'daki hemcinslerini süzdü. Dişlerini temizleyip, bir ses ayarı yaptı. Sonra kovadaki suyu afiyetle içip lâfa girdi:

— «Olmayasınız büle sinirli be kardaşlarım. Bugün mü desem, yarın mı desem, tee бүркүн mü desem, olur bir Allahın hikmeti ki düzeltir buncağızların işini! Eşsek oluksa insan olmadık ya be güzellerim! Elbet bizi de bir dinleyen çıkacaktır sözümüzü.. Oncacık bir haberle açmayalım.. İngilizcilerle aramızı be.. Ama ben derim bakayım bir kere Eşekler Cemiyeti'nin falına.. Öğrenelim ne gösterir arpacıklar be..»

Kurultay Divanı, Çingene Eşekleri'nin delegesi olan zata ihtarda bulunarak: «Faldan bahsetmek suretile bir çeşit irticai propaganda yapmağa yeltendiği» ni ileri sürdü ve gündem dışı konuşmamasını söyledi.

Delege birkaç defa tekrar ana konuya dönmeye çalıştı ama, kendisi için dünyanın her yeri bir olduğundan, dâvayı gereğiğince savuna mıyacağını sezerek protesto anırmaları arasında yerine oturdu.

Kurultay iyice hararetlenmişti. Kıbrıs Eşeği söz aldı:

— «Kalimerasas muhterem kardaşlarım! Ben ki afto regisicunhur Makarios'u sidtimda taşımış bir dostunuzum, oyleysam beni dinleyiniz lütfen.. Kipristaki bütün eşek biraderleriniz sizinla mazi mazidir ve İngilizlerde protesto etmek arzusındadır!.. Katalaves ne soyledim? Afto ine ma poli omorfi ena jesti!.. Ne zaman ki yapilazak

ena protesto, kullanilazak o zaman ena, diyo, triya fefkalâde kelime. Çünküm bilezeksiniz muhterem kardaşlarım, siyasette İngilizler paraldönör birincidirler dünyada. İşte to Kipris!.. Ne sis yandı ne kepab, ma yine yedi kepabi İngilizler! Ego zenehi bir menfaat bunda, ama epimizin menfaati bunu icabettirezek ki, burada verilerek bir kararla (Dunya Eşekler Devleti) kurulması mümkünleşazaktır. İşte o zaman İngilizler yalvarazaklar, hem yakarazaklar bizda.. Ma vermiyezeyiz katiyen yuz!.. Olmazsa bildirezeyiz durumua to Amerika ve istiyezeyiz üç yuz milyon dolar!»

Üç yüz milyon dolar sözü üzerine Kurultayın toplandığı ahırda bir anırmadır koptu! Kimi yeni gelecek dövizlerin sevinci içinde, kimi de bu yardımların lüzumsuzluğu üzerinde anırıyordu.

Gerilerde oturan Topal Mekkâre Eşeği kendini tutamıyarak ayağa fırladı:

— «İşte buna aslâ razı olamam! Amerika'nın yardımını kat'iyen kabul edemem. Büyük devletlerin küçük devletlere oynadıkları oyuna gelmeyelim arkadaşlar.. İktisadi istiklâl asıl bu takdirde elimizden gidebilir!.. Amerikalıları eşekliğimizden istifade ettirmeyelim!..»

Mekkâre Eşeği'nin yanbaşında o-

İbret sahnesi!

turan Büyük Ada Eşeği ise, arkadaşları ile aynı fikirde değildi:

— «Geri kalmış bütün memleketlere yardım yapıldığı bir devirde, eşeklerin de bundan istifade etmeleri kadar tabii birşey olamaz! Ancak, şayet böyle bir talepte bulunulacak olunursa, dövizlerin daha sonra yabancı memleketlere ne şekilde ve hangi yollardan kaçırılacağını öğrenmek için on yıllık bir tecrübeden geçmemiş şarttır! Aksi hâlde gelen dolarların bize hiçbir faydası olmayacaktır..»

Son sözlerden çok büyük bir hakaret mânâsı çıkaran Kılıkuşuk şiddetle anırdı:

— «Sen bizi ne zannediyorsun arkadaşlar?! Bizler devletin borçlanarak elde ettiği dövizleri heba edecek, ya da söylediğin gibi yabancı memleketlere kaçırarak kadar aşağılık bir mahlûk, düşük bir insan mıyız? Ya şimdi sözünü geri alırsın, yahut...»

Hava elektriklenmişti..

Kurultay divanı patırdıyı bastırmağa muvaffak olamıyordu. Bir yanda Nallı Kuzu araya girmeğe çalışıyor, diğer yanda Genel Başkan arkadaşlarına sükûnet tavsiye ediyordu.. Herkes birbirini itham etmekle meşgûldü.. Mesele hiçte göründüğü kadar basit değildi. Eşeklerin lâf dinledikleri yoktu. Çifteler, ısırmalar, anırtılar gırla gidiyordu.

Nihayet Genel Başkan bir kere daha kürsüye çıktı:

— «Durunuz beyler!»

Elinde kilometreler uzunluğunda bir kâğıt tutuyordu.

— «Bu kâğıtta, dedi, birçoklarını zın ve bilhassa namustan, şeref, vatan ve milletten bahsedeneğin isimleri yazılı!.. İsimlerin yanında da, bu şahıslara verilen dövizler, ek görevler, ailelerine temin olunan sayısız menfaatlar teker teker kaydedilmiş! Şimdi, son kararı sizler vereceksiniz.. Bu listeyi basına açıklamak mı daha iyidir, yoksa olduğu yerde bırakmak mı?»

O âna kadar hiç lâfa karışmamış olan İsa'nın Filozof Eşeği, o korkunç sessizlik içinde, ağır ağır cevap verdi:

— «Bu liste zâtâlinizde kaldığı müddetçe ve bizler de bu eşekliğimizde ısrar ettikçe, daha çoook eşekler kurultay'ına hâkim olursunuz sayın Genel Başkanım! İşte bakın, bütün silâhşörler oldukları yerlere sinmişler.. Hattâ kaçacak yer arıyorlar kendilerine..»

Doğruydu söylediği. Kavga bitmiş, herkes yerine oturmuştu.

Genel Başkan Merzifon Eşeği, kurultay'a bir kere daha hâkim olmanın verdiği gururla:

— «Muhterem arkadaşlarım...» diye sözlerine devam etti, «görülüyor ki bu kabil Kurultay'larda lüzumsuz çekişmeler, kırgınlıklar olur, hiçbir netice de elde edilemiyor. Eşeklerle İngilizler arasındaki ihtilâfı halletme yetkisini bendenize devredecek olursanız, meseleyi lehimize çevireceğime inanabilirsiniz. Bu hususu oya koyduruyorum..»

Arkadan Nallı Kuzu'nun sesi yükseldi:

— «Goydurmadan al başganım, goydurmadan al!»

Nal sesleri, neşeli anırtılar bütün ahırı dolduruyordu. Bu uğultu arasında bir başka eşek dayanamıyarak Genel Başkan'ın boynuna sarıldı:

— «Yalnız bu yetkiyi değil, her türlü idare yetkisini lütfen alın! Bundan böyle Kurultay'da siz olun aziz ve kıymetli Başkanım.. Bize sizin gibi bir Genel Başkan, şize de bizim gibi eşekler lâyıktır!..»

Genel Başkan gülümsüyordu:

— «Peki ama, bunu yapmadan evvel bir komisyon kursak nasıl olur? Meselâ durumu tahkik edecek bir komisyon...»

Mekkâre Eşeği bunları duyduktan sonra Kurultayı ilk terkedenlerden biri oldu..

Yol boyunca hep «tahkik komisyonunu» düşünüyordu.

Kimbilir neyi, hangi devri hatırlamıştı ki, başını hiç dikleştiremiyordu artık. Bu bir bitmişti belki de.

Arkasından bakanlar, gözyaşlarının damla damla yazdığı «Demokrasi» kelimesini nalların bozmakta olduğunu görüyorlardı!..

OktaY VEREL

— 5 —

— Rüzgârlar güzeli safyel attı Neriman hanım...

Kısa bir sessizlik... Neriman sanki duymadı, çiçekleri vazoya yerleştirdi.

Karşı karşıya oturuyorlar. Dışarda Marmara pırıldıyor, içerde Neriman ışıltıyor.

— İsterseniz yarın Yuşaya çıkalım...

— Peki... Nasıl gidilir oraya?
— Kolay Neriman Hanım...
— Bir gün de Bendlere gitsek...
— Hayhay, emredersiniz...

İstanbulda gezilecek, görülecek yer çok...

— Neriman Hanım, ben tabiat âşığı bir insanım. Benim için seyrine doyum olmayan şey tabiattır... Bulutlar arasından, kanlı bir gözyaşı gibi dam'ayıp dinen güneş, berak bir ufuktan kırmızı altınlı kristal gibi doğan ay...

Bunları söylerken Mustafanın gözleri Nerimanın ayaklarıyla bacaklarındaydı ve içinden şunları söylüyordu:

«— Ayaklar, parmak uçlarına basınca biraz hörgüçleniyor, harika bir çift ayak... Ayak bilekleri birer biblo, çeşmbülbül sürahi... Ya bacaklar... Bu kadar mevzununu görmemiştim... Dizlerde hiç bir çıkıntı, hiç bir pürüz yok... Kollarından gözlerimi ayıramıyorum, bu kolların arasında can vermek bile zevktir. Venüsün kollarını göremedim, heykelinde kol yok, ama bu kolların güzel olabileceğini sanıyordum...»

Tabiat aşkının masalı devam ettiği müddet Mustafa vücut sevdası hakikatının karşısında coştu...

— Az kalabalık yerlerden hoşlanırım... İnsan denize karşı, başbaşa oturup dünyanın tadını çıkarır... Meselâ Yuşâ işte böyledir. Kimse yoktur... Hoş, Boğazın yamaçları

rı da tenhadır. Yaşadığımız yüzyıl, yâni atom çağı, insanlara ay ışığını, gurubu, tenhalığı unutturdu, herkes ya gazinolarda içkide, veya klüplerde kumarda...

— Haklısınız Mustafa Bey.

Yine sustular. Neriman zile bastı, garsonu çağırdı, Mustafaya soru:

— Çay mı kahve mi?

— Siz ne içerseniz.

— İki çay.

Gülerek izah etti:

— Doğrusu buranın kahvesine güvenim yok...

Yahu bu Nerimanın dudakları da bir âlemmiş... Etili, nemli, kalın iki dudak ki, dile hacet kalmaksızın konuşuyor:

«— Öp beni... Öp beni... Öp beni...» diyor karşısındaki erkeğe...

Seytan tırmıklamaya başladı Mustafanın içini, şöyle bir kendini toparladı:

— Biraz da sizden bahsetsek Neri-

man hanım?

Mustafanın bunu söylemesine hacet yoktu, Neriman nasıl olsa kendinden bahsedecekti.

— Ah Mustabeycim ah...

Duyuyorsunuz ya, Mustafa Mustabeycim diyor. Acele etmeyin, ama sabırsızsiniz, annenizin karnında dokuz ay nasıl beklediniz? Bir gün Mustafacığım da deyecek...

— Ben dulum...

Mustafada bekardı... Aklma eski bir fıkrâ geldi.

Mahallenin zenginlerinden Memet Ağanın karısı ölmüş, birkaç gün sonra aynı mahallede oturan Fatma hanımın da kocası ölmüş. Beş gün sonra Fatma Hanım Ağayı sabah kahvesine çağırması. Mehmet Ağa gelmiş, Fatma Hanım cezveyi mangala sürmüştü:

«— Mehmet Ağa demiş, senin karın öldü, benim kocam öldü...»

Mehmet Ağa boynunu bükmüş:

«— Evet, her ikisine de Allah rahmet eylesin.»

Fatma Hanım yutkunmuş ve tekrarlamış:

«— Ölenle ölinmez Mehmet Ağa.. Benim kocam öldü, senin karın öldü...»

Bunun üzerine Mehmet Ağanın kafasına dank etmiş...

Neriman:

— Ben dulum... deyince, Mustafa az kaldı:

— Ben de bekârım... diyecekti. Demedi, kendini güc tuttu:

— Kocanız ne vakit öldü? diye soru.

— Size önce evlenmemi anlatayım.

— Bütün kulak kesildim sizi dinliyorum.

Neriman derin bir göğüs geçirdi:

— Uğursuzluk düğün arifesinde başladı...

— Yaaaa... Ne oldu?

— Üst katımızdaki ihtiyar kiracı öldü.

— Vah vah vah... Ama bundan size ne?

— Size ne olur mu Mustabeycim... Ben evlenirken onun cenazesi kalktı.

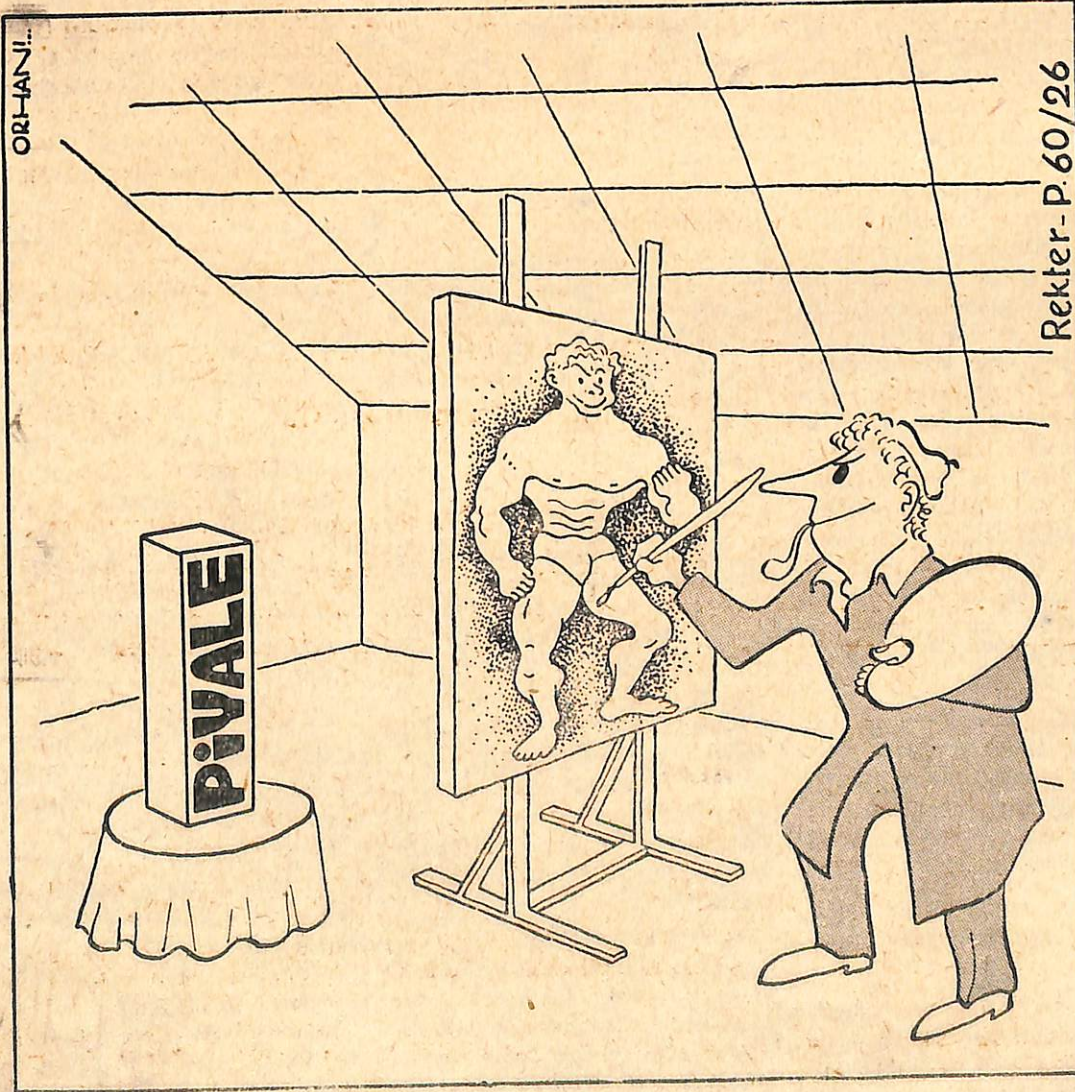
Mustafa, Nerimanın dudaklarını gözlerini dikmiş, hem dinliyor, hem düşünüyordu:

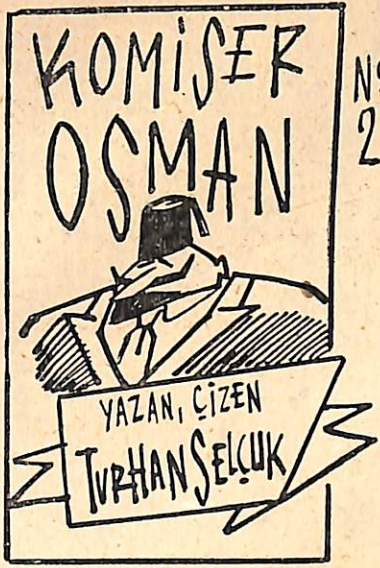
«— İhtiyarcağız, senin dudaklarına baka baka yutkunmuş, yutkunmaktan hünnak olmuş, nihayet yüreğine inip ölmüştür...»

— Kapıda düğün arabası, yâni çiçeklerle süslenmiş otomobilin şoförü ile cenaze otomobilinin şoförü kavga etti. Benim şoför:

«— Düğün evinin önünde cenaze arabasının işi ne? Sen şöyle geri çekil...» diye haykırıyordu.

(Devamı var)

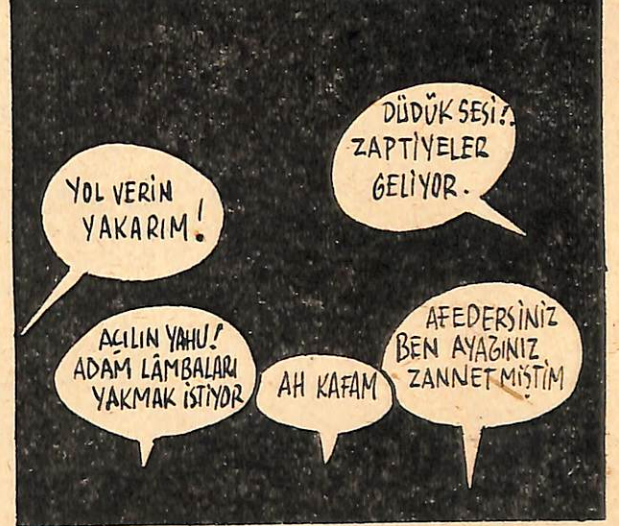
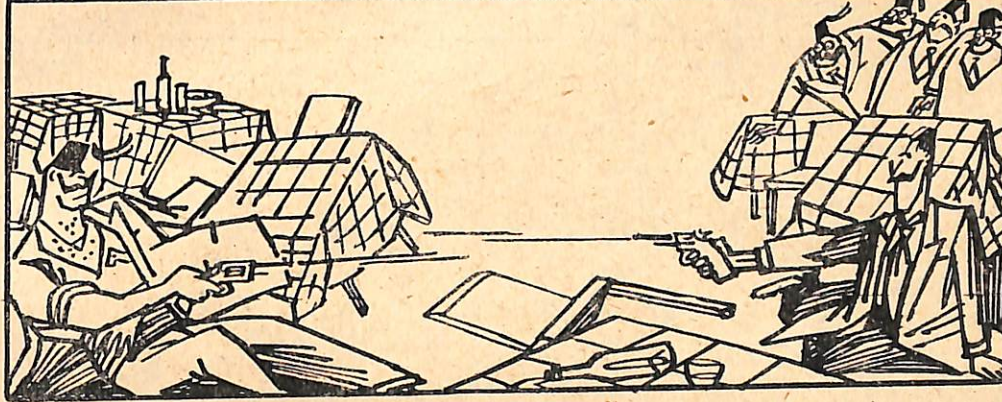

№ 2

BOŞ ADAM OLMAYAN PASAZADE EMİN BEY ŞERSEMLEMESİNE RAĞMEN RAUFA BİR EL ATEŞ EDER. SİRTÜSTÜ KENDİNİ YERE ATAN RAUF MUKABELE EDER, EMİN BEYİN İKİNCİ DEFA ATEŞ ETMESİNE FIRSAT VERMEZ. O ANDAKİ ŞAKINKLIKTAN İSTİFADE EDEN ÜÇ ADAM LÂMBALARI BİRER KURŞUNDA SÖNDÜREREK SIVIŞMAYA TEŞEBBÜS EDERLER...

Pansiyon ÇAPKINI

AYHAN, daima fırsattan istifadeyi bilen, zeki bir gençti. O kadar yakışıklı olmadığı halde kadınlar arasında muvaffakiyetiyle meşhurdur. Bu kolay muvaffakiyetler, zekâsından ileri geliyordu. O herşeyi evvelden ölçer, biçerdi. Kendisi yalnız olduğu için iki ayda bir kere pansiyon değiştirir, pansiyon sahiplerinin kadınlı kızlı olmasına dikkat ederdi. Bir hafta sonra pansiyonda gözüne kestirdiği piliç veya tavuğu ile dudak dudağa gelirdi...

Yeni pansiyonuna taşındığı zaman Ayhanın aklında yalnız bir fikir vardı, o da pansiyon sahibinin karısıydı. Bu Rum kadını beyaz-teni, yüksek boyu, göğsünü ve kalçalarını kabarttıran dolgunluğuyla cidden çekici güzeldi. Ayhan bu nefis parçayı ele geçirmek istedikçe o büsbütün çekingen davranıyor, hem ümit veriyor, hem kaçıyor.

Ateşi tepesine vurdukça madama sarılmak isteyen Ayhan bir ay emeline muvaffak olamadı, bir ay ka-

dının peşinde beyhude dolaştı. Nihayet bir gün salonda Madam Marikayı yalnız bulunca derhal önünde diz çöktü, ve eski aşk romanlarında olduğu gibi iki elini kavuşturdu:

— Size tutkunum...

Diye uzun bir ilânı aşka başladı. Madam bunu dinledikten sonra, teessüfle:

— Ben de size karşı lâkayt değilim, dedi, fakat ne yapayım ki menfaatimle daha çok ilgilenirim! Bana fedakârlık göstermiyen bir âşıkla anlaşmak istemem.

— Ne gibi fedakârlık?

— Mantomu diktirmek için iki yüz elli liraya ihtiyacım var...

— Eğer bunu temin edersem?

— Yarın gece sabaha kadar odamda misafirim olursunuz!...

Şimdi bu parayı nereden tedarik etmeli? Ayhan bunu düşünüyordu. Ay sonu olduğu için yalnız yüz lirası kalmıştı. Pansiyon sahibi Mösyö Yorgiye müracaat etti, bir hafta sonra vermek şartıyla yüz altmış lira aldı. Ertesi gün bu parayı madama teslim ederek, Yorginin annesine misafir gitmesinden faydalanan odasında geceledi.

Marika iki yüz elli liranın verdiği hızla, o gece Ayhan'a hayatının en ateşli saatlerini yaşattı.

Sabahleyin Ayhan, Marikanın odasından çıkarken bir aydanberi beynini yakan, göğsünü şişiren ihtirasın bir nefes gibi boşaldığını, içinde arzu namına bir şey kalmadığını gördü. Birdenbire içine iki yüz elli liranın acısı bir tortu gibi çöktü.

Bir hafta sonra pansiyonun aylık günüydü. Ayhan pansiyonun salonuna girdiği zaman Yorgi ile Marikayı bir kanapenin üstüne yanyana buldu... Selâmlaştılar. Ayhan:

— Bugün ay başı... Benim dairenin kirasını getirdim!

Diyerek iki yüz lira uzattı. Yorgi paraları saydıktan sonra nezaketle sordu:

— Galiba bugün, bir hafta evvel ödünç aldığınız yüz altmış lirayı da verecektiniz!

Ayhan, sakın bir sesle cevap verdi:

— A... Ben onu ertesi gün, madama derhal tediye ettim... Öyle değil mi madam?

Yorgi, karısına döndü:

— Öyle mi Marika?

Şaşırان Marika, tepeden tırnağa kadar kızardı. Gözleri hiddetinden yanarak:

— Evet! dedi, sana söylemeyi unuttum...

Ve kocasına konsolun gözünü işaret ederek ağlamamak için dışarı fırladı.

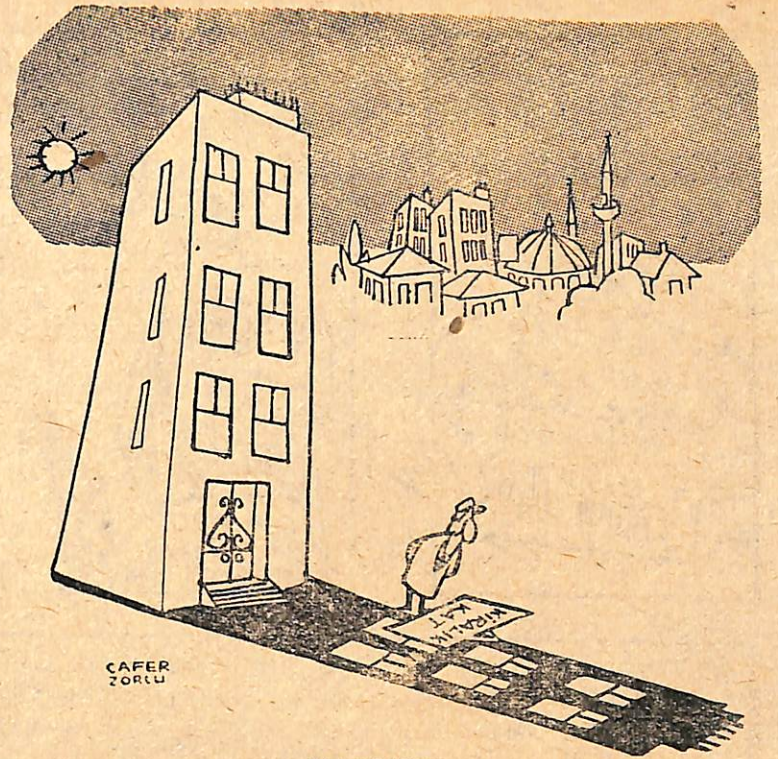
Ş...

✱

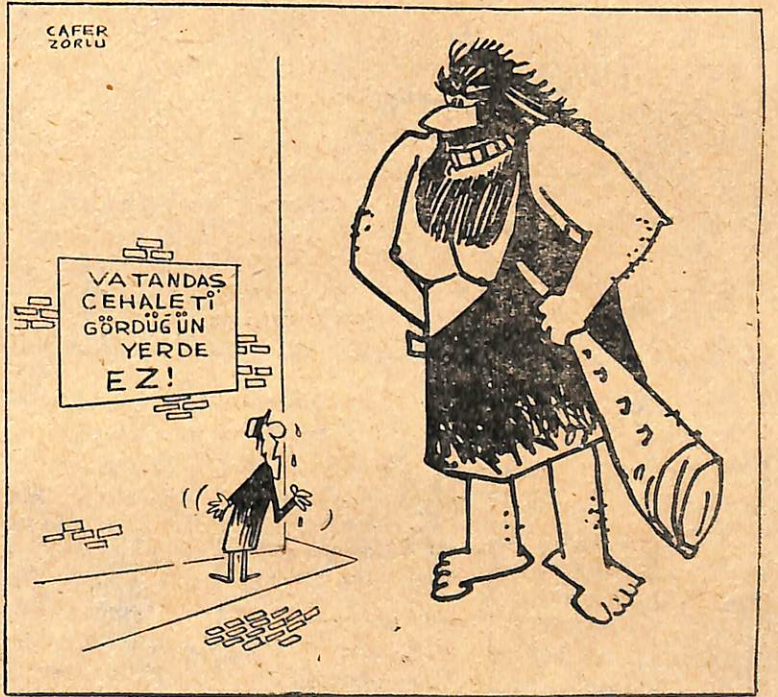
Hararet!

Leylâ, arkadaşına anlatıyordu:

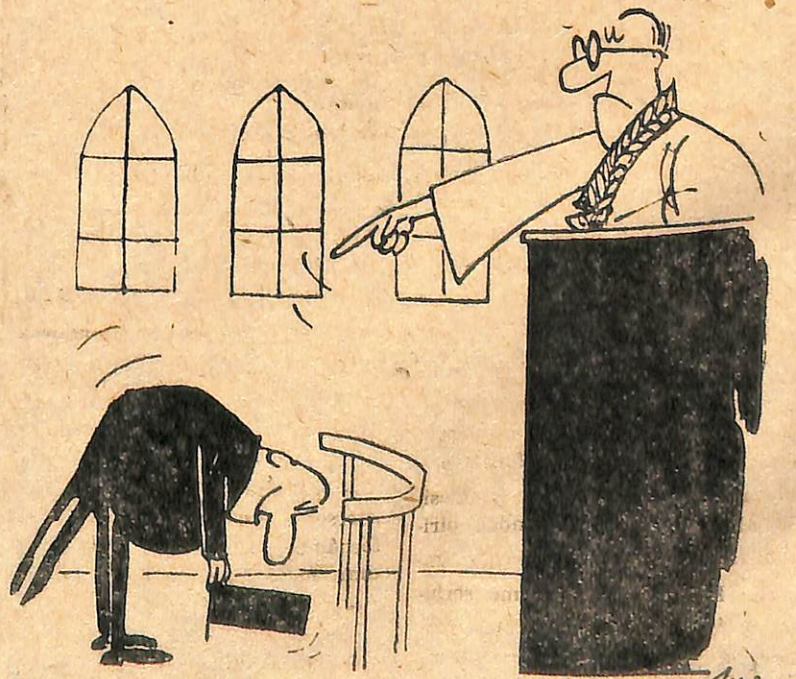
— Geçen sene bir tıbbiyeli gençle konuşuyordum. Beni öyle hararetli bir aşk ile seviyordu ki, hep dondurmacı dükkânında randevu verirdi!

YAZISIZ!

YAZISIZ!

— Suçlu ayağa kalk!

ADAYAR GLUKOZU
HER YAŞTAKİ VÜCUDA
ENERJİ SAĞLAR

Nasıl Konuşuruz?

Aydınlıkta göz ister!
Karanlıkta söz ister!

Bizim maksadımızı ikisi de anlatır!..
Kırpiklerini kırpar: Göz sorar gönül, hatır!

Açılır: Hiddet eder!
Süzülür: Mesudum.. Der!..
Yaslı, düşüncelysen
Bir yere dalıp gider!..

Aydınlıkta göz ister!
Karanlıkta söz ister!
İkisi de anlatır bizim maksadımızı!..
Göz çok şeyler bildirir, seviyorsak bir kıza:
Gözüne bakıyorsa,
Der: «Kapıldım bir yasa;
«Kız!.. Senin gözlerindir
«Bana çektiren tasa!...»

Dudağına bakınca,
Der: «Kız!... Otur yakınca
Mesudum bu çileği
«Sen bana bırakınca!...»
Uzun sözün kısası: Gözler çok işe yarar,
Fakat, dikkat etmezsen, çam devirir, pot kırar!..

İşte karanlıktayız: Ne güneş var, ne ışık!..
O genç kız yanımızda, her ikiniz de âşık!..

Başladı bir endlîşe:
Gözler yaramaz işe!

Karanlıkta söz ister: Konuşmalı dilimiz,
Fakat yardım etmeli dilimize elimiz:

Sağ kol olur bir kuşak,
Ağzımız başlar söze:
«Kız tenin ne yumuşak!..
«Bakışalım göz göze!..»

Aydınlıkta göz ister!
Karanlıkta söz ister!

İkisi de anlatır bizim maksadımızı!..
Fakat bir şey istemez geçince ömrün hızı:

Ne fanî şeymiş, aman!
Gençliği koydunsa bul!..
Konuşuruz o zaman
Yatakta: Horul!.. Horul!..

ÇİMDİK

Zafernâme

Sair Ziya Paşanın Âli Paşa ile arası iyi değildi. Ziya Paşa Âli Paşayı hicvetmek için meşhur zafernâmesini yazmıştı. Zafernâmenin kasidesine Âli Paşanın bendelerinden birinin, tahmisine de bir diğerinin imzasını koymuştu. Zafernâme şerhine de Âli Paşanın adamı olan zaptiye nâzırı Hüsnü Paşanın imzasını atmıştı. Hüsnü Paşa edebiyatla alâkası olan bir adam değildi. Ziya

Paşanın Zafernâme şerhi) ne kendi ismini koyduğunu görünce pek telâş etti. Doğru Âli Paşanın yanına gitti: — Paşa Hazretleri, dedi, sizi nasıl isterseniz temin edeyim ki bu Zafernâme şerhini bendeniz yazmadım, hattâ bundan hiç haberim yok!

Âli Paşa:

— Merak etmeyiniz Paşa, diye cevap verdi, siz bunu ben yazdım deseniz de kimse inanmaz!

— Karısına elli bin liralık yüzük, kızına kırk bin liralık küpe almış...

— İnanmam... O namuslu adamdır!

Ağaç

Ahmet Vefik Paşa Bursada vali iken Mudanya kaymakamına emretmiş:

— Filân yerden, filân yere kadar Bursa yolunun iki tarafına ağaç dikiniz!

Ormandan sökülen fidanlar dikilmeğe başlanmış. Fakat ağaç fazla gelmiş. Paşanın işaret ettiği noktanın daha ilerisine kadar ağaç dik-

gil mi? Neye sökülmesini emrediyorsunuz?

Ahmet Vefik Paşa kaşlarını çatmış:

— Mudanya kaymakamı bu sefer söylediğimin fazlasını yaptı, gelecek defa da eksikliğini yapar. Ne söylenirse onu tamam yapmaya alışsın! Demiş.

Hâlet

İkinci Mahmut, Hâlet Efendiyi idam ettirdikten sonra nedense bir aralık nâdim olmuş. Bir gün eski Galata Mevlevihanesine gitmiş. Hâlet Efendinin mezar taşını görünce:

— Dede Efendi, bu bizim Hâlete ne dersin?

Demiş... Dede boynunu bükerek cevap vermiş:

— O da bir Hâletti, geçti efendim!

Nasıl Konuşuruz?

Aydınlıkta göz ister!
Karanlıkta söz ister!

Bizim maksadımızı ikisi de anlatır!..
Kırpiklerini kırpar: Göz sorar gönül, hatır!

Açılır: Hiddet eder!
Süzülür: Mesudum.. Der!..
Yaslı, düşünceliysen
Bir yere dalıp gider!..

★

Aydınlıkta göz ister!
Karanlıkta söz ister!
İkisi de anlatır bizim maksadımızı!..
Göz çok şeyler bildirir, seviyorsak bir kıızı:
Gözüne bakıyorsa,
Der: «Kapıldım bir yasa;
«Kız!.. Senin gözlerindir
«Bana çektiren tasa!.....»

★

Dudağına bakınca,
Der: «Kız!... Otur yakınca
Mesudum bu çileği
«Sen bana bırakınca!...»
Uzun sözün kısası: Gözler çok işe yarar,
Fakat, dikkat etmezsen, çam devirir, pot kırar!..

★

İşte karanlıktayız: Ne güneş var, ne ışık!..
O genç kız yanınızda, her ikiniz de âşık!..

Başladı bir endişe:
Gözler yaramaz işe!

Karanlıkta söz ister: Konuşmalı dillimiz,
Fakat yardım etmeli dillimize elimiz:

Sağ kol olur bir kuşak,
Ağzımız başlar söze:
«Kız tenin ne yumuşak!...»
«Bakışalım göz göze!...»

★

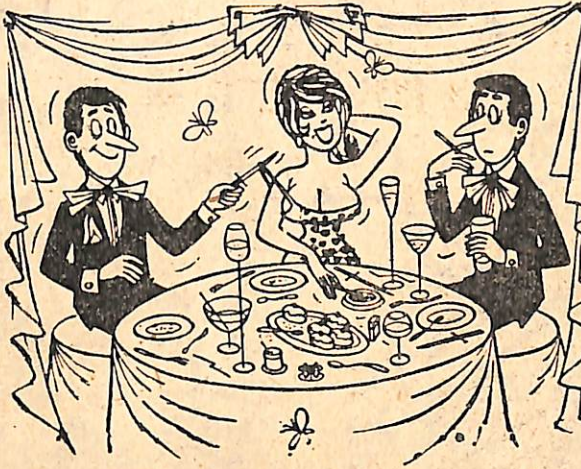
Aydınlıkta göz ister!
Karanlıkta söz ister!

İkisi de anlatır bizim maksadımızı!..
Fakat bir şey istemez geçince ömrün hızı:

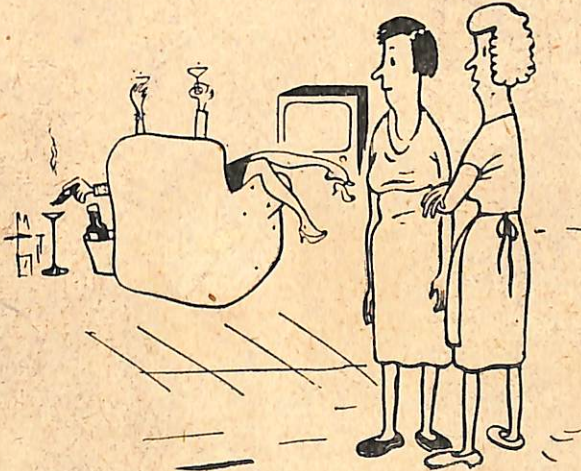
Ne fanî şeymiş, aman!
Gençliği koydunsa bul!..
Konuşuruz o zaman
Yatakta: Horul!.. Horul!..

Dünya

Karikatürleri

-HAYDİ, SOFRAMIZIN NEŞESİNİ
BİRAZ DAHA ARTTIRALIM...

-NE YAPAYIM, BAŞKA TÜRÜLÜ GE-
CELERTİ EVDE DURMUYOR...

-İNSAF, İNSAF... DAHA YEMEK KİTABINI ALA-
LI BİR AY OLMADI, BENDEN SAHANDA YU-
MURTA İSTİYORSUN...

-AAAA, BUNLAR BİZİM PAKETLER DEĞİL...
AAAA, SEN DE KOÇAM DEĞİLSİN !...

-ANNE, BABAM
EVLENMEMİZE
RAZI OLDU...
-AMAN, DEME!

DÜĞÜN GECESİNDE:
-LÜTFEN DANIŞMA BÜRO-
SUNU VERİR MİSİNİZ ?

-BAK BAK, O GÜZEL DELİKANLI KARŞIKI
TRIBÜNDE OTURUYOR...

Yılın Beşinci ve

EN BÜYÜK ÇEKİLİŞİ:

15

APARTMAN DAİRESİ

5 ARSA

ve

1 MİLYON

liralık çeşitli para ikramiyeleri

15'

SON PARA YATIRMA GÜNÜ

14 KASIM 1960

YAPI ve KREDİ BANKASI

Akkaba

— Kucağındaki bu şıllık nişanlın mı ?.. Ne duruyorsun, bana takdim etsene !..